SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİNİN MAKAM-AYAK, TÜR VE USUL YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Kamil KARAOĞLU

Sivas
Ocak 2019

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİNİN MAKAM-AYAK, TÜR VE USUL YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Kamil KARAOĞLU

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA

Sivas
Ocak 2019

KABUL VE ONAY

Üniversite	: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	: Müzik Ana Bilim Dalı
Tezin Başlığı	: TRT Repertuvarında Bulunan Sivas Türkülerinin Makam-Ayak, Tür Ve Usul Yönünden İncelenmesi
Savunma Tarihi	: 03.01.2019
Danışmanı	: Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA

	Unvanı - Adı Soyadı	**İmza**
Jüri Başkanı	: Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA (Danışman)	
Üye	: Doç. Dr. Mehmet TIRAŞÇI	
Üye	: Dr. Öğrt. Üyesi Zekeriya KAPTAN	

Oy Birliği ☒

Oy Çokluğu ☐

Kamil KARAOĞLU tarafından hazırlanan "TRT Repertuvarında Bulunan Sivas Türkülerinin Makam-Ayak, Tür Ve Usul Yönünden İncelenmesi "başlıklı tez, kabul edilmiştir.

... /... /2019

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL

Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;

2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;

3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;

4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

17/01/2019
KAMİL KARAOĞLU

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans ve lisans eğitimim boyunca kıymetli öğreti, öneri ve yardımlarıyla beni yönlendiren danışman hocam Sayın Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA'ya yaptığım bu çalışma ile ilgili her türlü yardım ve kaynaklarıyla ile bana destek olan arkadaşım Serdal ARSLAN ve Onur ERDEM'e, müzik sevdasını bana aşılayan babam İsmail KARAOĞLU'na, ve son olarak varlığıyla bana güç veren aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **i**
TABLOLAR DİZİNİ ..... **iii**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **v**
ÖZET ..... **vii**
ABSTRACT ..... **ix**
I.BÖLÜM **1**
GİRİŞ **1**
1.1. Sivas İlinin Tarihi ve Coğrafi Özellikleri 2
1.2. Sivas İlinin Kültürel Yapısı 5
1.3. Problem 7
1.4. Alt Problemler 7
1.5. Amaç 7
1.6. Önem 7
1.7. Varsayımlar 8
1.8. Sınırlılıklar 8
1.9. Tanımlar 8
II. BÖLÜM **11**
YÖNTEM **11**
2.1. Araştırma Modeli 11
2.2. Evren ve Örneklem 11
2.3. Veriler ve Toplanması 11
2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması 11
III. BÖLÜM **13**
3.1. Geçmişten Günümüze Türk Müziği 13
3.2. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Kavramlar 15
3.2.1. Makam 15
3.2.2. Usuller 17
3.2.3. Türk Halk Müziğinde Türler 20
3.2.4. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Çalgıların Tasnifi 20

IV. BÖLÜM **23**
BULGULAR VE YORUM **23**
4.1. Hüseyni Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi 23
4.2. Çargah Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 26
4.3. Buselik Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi 29
4.4. Bayati Şiraz Makamı ve İlgili Türkünün İncelenmesi 32
4.5. Kürdi Makamı Özellikleri Ve İlgili Türkünün Analizi 34
4.6 Gülizar Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 37
4.7. Uşşak Makamı Özellikleri Ve İlgili Türkünün İncelenmesi 40
4.8. Segah Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 44
4.9 Hicaz Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 47
4.10 Nişabür Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 50
4.11. Karciğar Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi 53
4.12. Mahur Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 57
4.13. Zavil Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 61
4.14. Saba Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 64
4.15. Hüzzam Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi 68
4.16. Birden Fazla Makamı Barındıran Eserler 71
V. BÖLÜM **89**
SONUÇ VE ÖNERİLER **89**
KAYNAKÇA **93**
ÖZ GEÇMİŞ **97**

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. 5/8'lik Hüseyni makamı örneği "Yarimin kaşları kalem" 24
Tablo 2. 12/8 lik Çargah makamı örneği " Dut ağacı kırıldı" 27
Tablo 3. 12/8 lik Buselik makamı" Evlerinin önü budur " isimli türkünün analizi ... 30
Tablo 4. 4/4 lük Bayati Şiraz makamı "Sarı kavunun yılı" isimli türkünün analiz.. 32
Tablo 5. 10/8' lik kürdi makamı örneği " Çekirgenin ayağında nalini" 35
Tablo 6. 7/8'lik Gülizar makamı örneği " Kiremit bacaları" 38
Tablo 7. 20/8 lik Uşşak makamı örneği " Kar yağar bardan bardan" 41
Tablo 8. 15/4 lük Segah makamı örneği " Ben ağlarım yane yane' 45
Tablo 9. 10/8 lik Hicaz makamı örneği " Deniz kenarında bir ev yapmışam" 48
Tablo 10. 4/4 lük Nişabür makamı örneği " Entaresi dımdım yar " 51
Tablo 11. 2/4 lük' karciğar makamı türkü örneği " Gah çıkarım gök yüzüne " 54
Tablo 13. 4/4' lük Zavil makamı örneği " Yaz gelince irençberler herg eder" 62
Tablo 14. 4/4 lük Saba makamı örneği "Irmağın geçeleri" 65
Tablo 15. 2/4 lük Hüzzam makamı örneği " İreyhan ekermisin" 69
Tablo 16. 2/4 lük Buselik+Hicaz makamı örneği " Kır ata vurdum kaşayı" 71
Tablo 17. 2/4 lük Hüseyni+Hicaz makamı örneği " Kurbanlar tığlanıp" 73
Tablo 18. Türkülerin makamlara göre dağılımları 76
Tablo 19. Türkülerin usullere göre dağılımları 77
Tablo 20.Türkü içerisinde ölçü değiştiren eserler 78
Tablo 21. TRT Repertuvarındaki Sivas Türkülerinin Makam-Ayak, Usul- Tür Yönünden Tasnifi 79

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Türk Halk Müziği Türleri..... 20
Şekil 2. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Başlıca Çalgılar..... 21

ÖZET

Bu çalışma, TRT repertuvarındaki Sivas türkülerinin makam-ayak, usul-tür incelemesini içermektedir. Sivas, Türkiye'nin yöre bazında en yüksek Türkü üretiminin yapıldığı illerden biridir. Bu bağlamda çalışmada Türk Halk Müziğinin genel özellikleri, makam ve usul yapısı araştırılmış, Sivas yöresine ait Türkülerin belirleyici özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın Birinci bölümde Sivas ilinin tarihi, coğrafi ve kültürel özelliklerine değinildikten sonra İkinci bölümde araştırmada kullanılan yöntemlere yer verilmiştir. Üçüncü bölümde Türk Halk Müziğinin geçmişten günümüze süregelen seyri ve içinde barındırdığı unsurlar hakkında bilgiler verilmiştir. Dördüncü bölümde TRT repertuvarında bulunan Sivas yöresine ait türkülerde kullanılan 15 ayrı makam ve birden fazla makamı barındıran 2 eser incelemesine yer verilmiştir. Ayrıca bu analiz TRT repertuvarında var olan 312 kırık hava türündeki türküde kullanılan makamlardan birer örnek seçilerek yapılmıştır. Çıkan sonuçlar grafik ve tablolarla araştırmada sergilenmiştir. Beşinci bölümde sonuç olarak bulgular yorumlanıp maddeler haline getirilerek önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmada tarama modeli kullanılmış, arşiv araştırması yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türk Halk Müziği, Sivas, Makam-Ayak, Usul, Türkü, TRT

ABSTRACT

This study involves the analysis of maqam-melodic pattern and method-type of Sivas ballads in TRT repertoire. Sivas is one of the most ballad-producing cities across other cities of Turkey. In this context, both general features and maqam-method structure of Turkish Folk Music were investigated in the study, so characteristics of ballads belong to Sivas region were tried to be revealed. After mentioning about historical, geographical and cultural features of Sivas city in first chapter of the study, method of the study has been demonstrated in second chapter. In third chapter of the study, it has been given information about Turkish Folk Music and both its process and elements from past to present. 15 ballad samples contain different maqams singularly and 2 ballad samples contains more than one maqam simultaneously which are available in TRT repertoire were examined in fourth chapter of the study. Additionally, this analysis was conducted by choosing samples from maqams used in 312 ballads which are in the type of broken air. Results were exhibited via graphics and tables. Finally, in the fifth chapter, some suggestions were given after findings were interpreted and itemized.

Key Words: Turkish Folk Music, Sivas, Mode-Melody, Tempo, Folk Song, TRT

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Kültür olgusu, dünya üzerinde var olan toplumların; geçmişten bugüne kadar getirdikleri yemekten müziğe kadar uzanan farklı toplumsal edimleri kapsamaktadır. Dilimizde Kültür olarak yerini almış olan kelimenin aslı Latince "*Cultura*" dır. Bunun da kökeni; yerleşmek, yetiştirmek, korumak anlamına gelen "Colere" den gelmektedir (Williams: 2015, 105). Bu tanım ışığında kültürün bir toplum ürünü olduğu ve korunarak geleceğe aktarıldığını söyleyebiliriz. Bilimsellikte sancı olarak tanımlayabileceğimiz budun merkezcilik (ethnocentrisim) bize ve dünyadaki diğer toplumlara bir dönem özellikle Avrupa kültürünün diğer kültürlerden üstün olduğu fikrini aşılamış ve kendi kültürümüze yeterince önem vermememize sebep olmuştur. Budun merkezcilik ve karşılıklı özellikten sıyrıldığımızda ise aslında hiçbir kültürün ve ürünlerin bir diğerinden üstün olmadığını, dünya üzerinde var olan tüm kültürlerin eşit öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz (Özer: 1997, 31).

Kaplan (2013; 14) kültürün müzik üzerindeki etkisini şu paragraf ile anlatmaktadır. "*İnsan davranışı olarak müzik, oluşumunu belli bir kültürde tamamlar. Besteci, bu oluşumun hangi model ve beklentilere dayandığını bilir. Beklentileri, hangi müzikle karşılayabileceğini yaklaşık olarak görebilir. Yapıtını örerken kültürel yapının ilkeleri, model ve beklentiler besteciyi yönlendiren unsurlardandır. Beste tasarlanırken, yaratma gücünün beklentiler doğrultusunda gelişmesi, toplumsal davranışların sonucudur."* Bu tanımdan yola çıkarak günümüzde etnomüzikolojinin gelişimi ile birlikte önem kazanan millet kavramı bağlamında değişik yörelerde müzikalite anlamında genel çatı ve ortak müzik kültürüne tabi olan; fakat yöresel özelliklere gelindiğinde ise farklılıklar taşıyan müzik ürünlerinin olduğunu söyleyebiliriz. Türk Halk Müziğinde "Yöre" kavramının var olması bir nevi bu tanımın destekleyicisi niteliğindedir. Yörelerde var olan müzik kültürünün sonucu olarak bize sunulan ürünlerin kayıt ve icrası şüphesiz önemlidir. Fakat önemli olan bir diğer husus ise icra edilen ve kayıt altına alınan türkülerin kuramsal perspektifte incelenmesi ve tasnif edilmesidir. Anadolu coğrafyasında bulunan Sivas yöresi, halk kültürünün yoğun olarak yaşandığı ve Türk Halk Müziği

türünde ürün veren ve hala yöredeki kültürel geleneklerin devamı ile birlikte üretime devam eden bir yöre niteliği taşımaktadır. Bunun ışığında TRT repertuvarında bulunan Sivas türkülerinin bilimsel çerçevede, makam-ayak, tür ve usul olarak incelenmesi, daha önce böyle bir çalışmanın ele alınmaması ve bu denli birikimi olan bir yörenin literatür anlamında bu eksikliğinin giderilmesi bağlamında önem taşımaktadır.

Çalışmamızda, Sivas ilinin tarihi, coğrafi, demografik özellikleri ile yörede bulunan diğer kültürel unsurlardan ve halk müziği ile ilgili geleneklerden bahsedildikten sonra Türk Halk Müziği ile ilgili kavramlar başlıklar halinde açıklanacaktır. Daha sonra TRT repertuarında bulunan 312 türküde kullanılan makamların özelliklerinden bahsedilip her makamdan birer örnek seçilerek incelemeleri yapılacaktır.

1.1. Sivas İlinin Tarihi ve Coğrafi Özellikleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin temel yapı taşlarından olan ve milli mücadeleye bir nevi ev sahipliği yapan Sivas'ın tarihine ait bulgular bizi taş ve bronz çağına kadar götürmektedir. İlk çağda *Megapolis, Talaura,Kabeira, Karana ve Diyapolis* gibi isimlere sahip olan Sivas'a, Roma İmparatorluğunun kralı Pompey'den sonraki dönemde *Sebastiamegapolis* ismini verilmiştir. Bu bilgi aynı zamanda Sivas isminin kökenin *Sebast* kelimesine dayandığının da bir göstergesi olarak iddia edilmektedir. Bir başka iddia ise Sivas isminin Farsça kökenli olduğu ve şükran, şefkat gibi anlamlara gelen *Sipas* kelimesinden geldiğidir. Orta Anadolu'da merkezi konumda ve geçiş yolu niteliğinde olan Sivas, çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve özellikle de Hitit medeniyeti etkisi altında kalmıştır (Gökbel: 2004, 19).

Hititlerden sonra Persler, Roma ve Bizans egemenliğine giren Sivas, 1071 Malazgirt zaferi ile Anadolu'nun kapılarının Türklere açılması sonucunca küçük toplulukla halinde Sivas'a göçlerin başladığı söylenebilir. 1175 yılından itibaren Selçuklu egemenliğine geçmiş ve Türk vilayeti konumuna gelmiştir (Atmaca; 2015,

78).Selçuklulardan sonra Osmanlı egemenliğine giren Sivas, bir süre Timur'un[1] eline geçmiş, kısa bir süre sonra tekrar Osmanlı egemenliğine girmiştir.

Kadı Burhaneddin'in[2] ölümüyle bir iktidar boşluğu oluşan Sivas'ta kentin ileri gelenlerinin isteğiyle Osmanlı egemenliği tanındı. 1400'de Anadolu'ya giren Timur, az sayıda Osmanlı askerince savunulan Sivas'ı uzun bir kuşatmadan sonra alarak, yakıp yıktı ve geri çekildi. Osmanlıların Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesinden sonra (1402), Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgaları baş gösterdi. 1408'de Sivas'ı ele geçiren Çelebi Mehmed, 1413'te ülkede duruma egemen olunca, Sivas Osmanlı topraklarına katılmış oldu. 1472'de kısa süreli olarak Akkoyunluların eline geçmesi dışında, hep Osmanlı egemenliğinde kaldı. Osmanlı egemenliğinde eyalet merkezi haline getirilen Sivas; Amasya, Çorum, Tokat, kısmi olarak Malatya ve Kayseri illeri Sivas'a bağlı birer sancak olmuştur. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde belirtildiği gibi Sivas zamanın en önemli eyaletlerinden biridir[3]. Bu bağlamda Sivas'a bağlı olan Tokat vb. iller tarihi ve kültürel özellikleri açısından Sivas eyaletine büyük etkilerini bırakmıştır. Örneğin, II. Beyazid ile Yavuz'un arasının açılmasına neden olan belirli sebeplerden dolayı merkezi Tokat olan "Rumiye-i Suğra" eyaleti Tokat'tan alınarak Sivas'a nakledilmiştir. Artık eyalet beylerbeyi Tokat'tan ayrılarak Sivas'ta oturmaya başlamıştır[4].Dolayısıyla doğal olarak birçok medeniyetin etkileşimi oluşmaya başlamıştır. Diğer taraftan savaş, benzeri kuşatmalar da beraberinde çok kültürlüğün yayılmasını sağlamıştır. Zaman zaman Timur, Şah İsmail[5], Uzun Hasan[6] ve diğerlerinin kuşatmalarına maruz kalan İpek Yolu ve Hac Yolu üzerinde bulunan ve Sivas'a bağlı birer sancak olan Tokat, Sivas'ın kültür farklılığının oluşumuna neden olmuştur. Osmanlı Devleti'ni 11 yıllık bir duraklama dönemine sokan Timur'un Sivas kalesini kuşatması, Şah İsmail'in

[1] Timur (1336-1405); Moğol olan komutan ve hükümdar. Timur İmparatorluğu'nun kurucusudur.

[2] Kadı Burhaneddin (1344-1398); Türk devlet adamı, alim ve Azerbaycan edebiyatı ve Divan edebiyatı şairi. Azerbaycan lehçesinde yazdığı gazel, tuyuğ, rubai ve bağımsız beyitlerden oluşan "Divan"ının tek yazma örneği British Museum'dadır.

[3] T.C.Sivas Valiliği, İlimizin Tarihçesi, http://www.sivas.gov.tr/il-adinin-tarihcesi Erişim tarihi: 13.09.2018

[4] Bu bilgilere "Tokat Merkez ve İlçeleri Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Envanteri (2010, s. 19)"nden ulaşılmıştır.

[5] I. İsmail veya Şah İsmail tam unvanıyla Ebu'l-Muzaffer İsmail ibn Haydar as-Safevi (1487-1524) Saygın bir Azerbaycanlı ailede doğmuş, Safevi Devleti'nin kurucusu ve ilk hükümdarı. Kurduğu devlette Azerbaycan dili saray ve ordu dili olarak Farsça bürokrasi dili olarak kullanılmıştır.

[6] Uzun Hasan (1423-1478), Akkoyunlu hükümdarı olup, bugünkü İran, Irak, Azerbaycan, Ermenistan ve Türkiye'nin bir bölümünü kapsayan bir coğrafyada 1453-1478 yılları arasında hüküm sürmüştür.

Tokat'a kadar gelmesi Sivas'ın tarihi, kültürel ve coğrafi özelliklerini tabii ki büyük ölçüde etkilemiştir.

Sivas ilimiz İç Anadolu bölgesinin doğusunda yer alır ve tarihi ipek yolu güzergahlarının buluştuğu yerde konumlanmıştır. Sivas'ın komşu illeri doğuda Erzincan, güneyde Malatya, Kahramanmaraş ve Kayseri batıda Yozgat kuzeyinde ise Giresun, Ordu ve Tokat illeri yer almaktadır. Günümüzde 28,488 km'lik yüzölçümü ile Türkiye'nin ikinci büyük ili konumunda olan Sivas'ın güncel nüfusu 621.321'dir.Sivas belediyesinin internet sitesinde yer alan coğrafi bilgiler, ili tanımada bize oldukça yararlı bilgiler sunmaktadır;

> "5 derece-50 dakika ve 38 derece-14 dakika doğu boylamlarıyla, 38 derece-32 dakika ve 40 derece-16 dakika kuzey enlemleri arasında olan Sivas'ın topraklarının büyük bölümü Kızılırmak, bir bölümü de Yeşilırmak ve Fırat havzalarına girer. İl alanı kuzeyden Kelkit Vadisi, doğudan Köse Dağları'nın uzantıları, Kuruçay Vadisi ve Yama Dağı, güney-den Kulmaç Dağları, Tahtalı Dağları'nın uzantıları ve Hezanlı Dağı, batıdan Karababa, Akdağlar veincebel Dağları gibi doğal sınırlarla çevrilidir. Kızılırmak, Kelkit Çayı, Tozanlı Çayı, Yıldız Irmağı, Çallı Çayı ve Tohma Çayı en önemli akarsularıdır.Sarkışla-Gemerek Ovası. Yıldızeli (Bedehdun) Ovası, Suşehri Ovası, Tohma Vadisi, Kızılırmak Vadisi. Çallı Suyu Vadisi ve Kelkit Vadisi ilin belli beşli tarım olanları ve ulaşımı belirleyen önemli olanlarıdır. Sivas ilinde ağırlıklı yeryüzü seklini platolar oluşturmakladır, il olanının % 47,6'sı platolarla, % 46,2'si dağlarla, %6,2'si ise ovalarla kaplıdır. Sivas'ın en büyük platosu Uzunyayla'dır.Ayrıca, Uzunyayla'ya oranla daha zengin otlaklara sahip olan Meraküm Platosu da ilin ender yüksekliklerindendir.Kuzey Anadolu Dağlarıyla Güney Anadolu Dağlarının birbirine yaklaştığı bir yöre olan Sivas il alanında kıvrılma ve yükselmeler sırasında bazı kesimler Çöküntüye uğramıştır. Bu çöküntü alanları ilin önemli su merkezlerinden olan gölleri oluşturmuştur. Hafik Gölü, Tödürge Gölü, Lota Gölleri, Gürün - Gökpınar Gölü bu göllerden bazılarıdır."[7]

Sanat ve kültürün, ekonominin önemli kolları olduğu bilinmektedir. Bu anlamda yapılan yatırımların sanatımıza katkı sağladığı ve onun büyümesine yol açtığını söyleyebiliriz. Ekonomi bağlamında Sivas'ın kırsalında yaşayanların daha çok ziraatla uğraştığı, merkeze gelindiğinde ise bu faaliyetlerin yerini devlet daireleri ve irili ufaklı iş yerlerinin aldığını söyleyebiliriz. Buna ek olarak Sivas'ta işsizliğin fazla olduğuda göze çarpmaktadır (Atmaca:2015, 81).

[7] http://sivas.bel.tr/icerik/38/12/sivasimiz.aspxErişim Tarihi: 11.04.2018.

1.2. Sivas İlinin Kültürel Yapısı

Kuruluşundan bugüne birçok medeniyetin beşiği olan ve içerisinde farklı etnik grupları barındıran Sivas ilinin kültürünün etkileşimler ve evrilmeler sonucunda günümüze kadar gelişerek geldiği söylenebilir. Çokluğun yarattığı mozaiğin her parçasına bakıldığında farklı medeniyet ve kültürlere ait izleri bulmak mümkündür. Günümüze kalan kültüre dair en önemli izler Selçuklular tarafından bırakılmıştır diyebiliriz. Medreseler, camiler, türbeler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar o dönemden beri hala ayakta kalan güzide eserlerdir. Bu eserlerden bazıları şunlardır;

> "Ulu Camii (1213), Meydan Camii (1564), Kale Camii (1580), Aliağa Camii (1589),Divriği'de Kale Camii (1182), Gemerek'te Şahruh Bey Mescidi (XII. yüzyılda). Medreseler ise şunlardır: Sivas'ta Darü'ş-Şifa (1217–1218), Buriciye Medresesi (1271), Çifte Minareli Medrese (1271), Gök Medrese (1271)"(Atmaca: 2015, 79).

Şiire, müziğe dair çok kültürlülüğün ve etkileşimin Sivas ilinde mevcut olduğunu düşünmekteyiz. Özellikle halk edebiyatına ait olan ürünlerin ezgilendirilmesi ile oluşan Türk halk müziği, halka ait bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Şüphesiz her toplumun kendisine ait kültür ve sanatla ilgili ürünleri mevcuttur; fakat birlikte bir yaşam söz konusu ise yöreler arası etkileşim veya iki farklı grup arasında etkileşim söz konusu olabilir. "Kültürel etkileşimin yoğun ve sürekli olarak yaşandığı Sivas'ta halk müziği alanı da zengin bir yapıdadır" (Kaptan;2013,107). Türkü künyeleri çıkarıldığında Sivas yöresi bir üst kimlik olarak düşünülebilir. Yörenin içinde barındırdığı türkülerde her toplumdan izleri görmek olasıdır. Önceki bölümde hakkında bahsi geçen Sivas'ın önemli isimlerinden olan Sivas tarihinde bir dönem yaratan, Sivas Sultanı Kadı Burhaneddin, bu siyasi kişisel özelliklerinin yanı sıra, edebiyat ve şiirle uğraşmayı da ihmal etmemiştir. 600 sayfa tutan bir divanı dolduracak kadar şiir yazmıştır. Kadı Burhaneddin'in ecdadının XIII. yüzyıl başlarında Harezm'den Anadolu'ya göç eden Oğuzlar'ın Salur Boyu'na mensup olduğu kaynakların verdiği bilgiler arasındadır. Ataları Harezm'den önce Kastamonu'yu mekan tutan, daha sonra Kayseri'ye gelip yerleşmiş bir kadı ailesidir. Kadı Burhaneddin'in Azerbaycan lehçesiyle yazmasındaki sebep de budur. Onun ailesi Harezm'den gelen bu yüzden de Azerbaycan Lehçesini telaffuz etmekten

vazgeçmeyen bir ailedir[8]. Şairin günlük konuşma dilini de şiirlerinde kullanması onun şiirlerine ayrı bir özellik vermiştir:

Yahşi anladum cihanda vaye yoh
Yardan özge bu humarum aya yoh
İki alemde ümid server durur
Andan ayru dahi hiç sermaye yoh[9]

Hükümdar, devlet kurucusu Şah İsmail'in sanatçı kişiliği çok zor koşullar altında geçen çocukluğu sırasında oluşmuştur. Aruz ve heceyle yazdığı şiirler Azerbaycan edebiyatının önemli eserleridir. Şairin Sivas yöresi türkülerinden "Akıl Gel Beri" isimli türkünün güftesini oluşturan şiiri yöre kültüründe kendine özgü bir yer edinmiştir. Şair "Hatai" takma adı ile Azerbaycan dilinde şiirler yazmıştır:

Akıl gel beri, gel beri,
Gir gönüle nazar eyle.
Görür göz, işitir kulak,
Söyler dile nazar eyle.

Sufi isen alıp satma,
Helalına haram katma,
Yolun eğrisine gitme,
Doğru yola nazar eyle.

Baştır gövdeyi götüren,
Ayak menzile yetiren,
Türlü maslahat bitiren
İki ele nazar eyle.

Hatayi aydır: - Ya gani,
Veren mevla alır canı,
Evvel kendi kendin tanı,
Sonra ele nazar eyle.

Göründüğü gibi türkü yöreye dair çok kültürlülük konusunda yol gösterici bir nitelik taşımaktadır. Bu örnekte olduğu gibi birçok türkü farklı söz üstadına, etnik gruplara, farklı yörelere ait olabilir. Yörede farklı ağızlara ve lehçelerle icra edilen "*muhtemelen farklı yörelerden gelmiş*" türkülerde mevcuttur. Bunları tespit etmek, türkülerin geliş yollarına dair harita çıkartmak yöre müzik kimliği açısından faydalı olacaktır; fakat bu konu farklı bir çalışma niteliği taşımaktadır. Yöreye dair müzik çalışmalarında farklı bir tez konusu olarak düşünülebilir. Bu çalışma TRT repertuarındaki Sivas türkülerinin makam ayak tür ve usul yönünden incelenmesini kapsamaktadır.

[8] https://www.edebiyatvesanatakademisi.com/divan-siiri-ve-sairler/kadi-burhaneddin-hayati-edebi-kisiligi-dil-ve-uslup-ozellikleri-1000.aspx Erişim tarihi: 13.09.2018

[9] https://www.edebiyatvesanatakademisi.com/divan-siiri-ve-sairler/kadi-burhaneddin-divani-ve-diger-eserleri-1141.aspx Erişim tarihi: 13.09.2018

1.3. Problem

TRT repertuarında Sivas yöresine ait 312 türkü bulunmaktadır. Bu oran aynı zamanda Sivas'ın yöre bazında en yüksek türkü üretiminin yapıldığı illerden birisi olduğunun göstergesidir. Öyle ise, Türk Halk Müziğinin genel özelliklerinin, makam ve usul yapısının anlaşılmasına da katkı sağlamak bakımından Sivas yöresine ait türkülerin analizi önem arz etmektedir. Problem cümlemiz bu amaca uygun olarak şu şekilde oluşmaktadır: TRT repertuarındaki Sivas türkülerinin müzikal özellikleri nelerdir ve bu bağlamda makam ve usul yapıları nasıldır?

1.4. Alt Problemler

1. TRT Repertuarında bulunan Sivas Türküleri hangi makam ve ayak yapıları içinde seyretmektedir?

2. TRT Repertuarında bulunan Sivas Türkülerinin usul özellikleri nelerdir?

3.TRT repertuarında bulunan Sivas Türkülerinde kullanılan makamların özellikleri nelerdir?

1.5. Amaç

Bu araştırmanın amacı, TRT repertuarında bulunan Sivas Türkülerini müzikal açıdan analiz etmek, yöre müziğinin belirleyici özelliklerini ortaya koymak, yöreye ve özellikle Türk Halk Müziğinin kuramsal yapısına katkıda bulunmaktır.

1.6. Önem

Bu çalışmanın, Sivas yöresine ait Türkülerin makam/ayak yapıları ve usul özelliklerinin belirlenmesinde önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Yüksek bir oranda Türkü üretiminin olduğu Sivas yöresinde bu çapta geniş bir çalışmamanın yapılmaması, yöreye ve Türk Halk Müziği'nin genel yapısı üzerine yapılacak araştırmalar için kaynak teşkil etmesi düşünüldüğünde çalışmamız önem arz etmektedir.

1.7. Varsayımlar

1. Çalışmamız için seçtiğimiz yöntemin araştırma konusuna uygun olduğu varsayılmaktadır.

2. Veri toplamak için edinilen kaynakların araştırmamız için yeterli düzeyde olduğu varsayılmaktadır.

1.8. Sınırlılıklar

Bu çalışma; konuya kaynaklık edebilecek ilgili kitaplar, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında bulunan Sivas Türkülerinin notaları, konu ile bağıntılı tez çalışmaları ve makalelerle sınırlıdır. Çalışmada TRT repertuarında var olan 312 kırık hava türündeki türküde kullanılan 15 ayrı makam ve birden fazla makamı barındıran 2 eserin incelemesiyle çalışmamız sınırlandırılmıştır.

1.9. Tanımlar

Karar sesi (durak) : Türk halk müziğinde türkülerin bittiği son ses, müzik cümlesinin bitiş noktası (Özbek, 1998: 82).

Seyir: Türk müziğinde kullanılan makamların kendilerine özgü karakteristik akışına denir (Öztuna,2000:425).

Genişleme: Belirli kurallar dahilin de makamların yapısı ve seyrine göre pest ve tiz taraftan genişleterek daha zengin hale getirme (Salgar,2017:26).

Yeden: Türk müziğinde kullanmakta olduğumuz iki tür yeden bulunmaktadır bunlar tam sesli yeden ve yarım sesli yedendir. Tam sesli yeden durak perdesinden bir ses aşağıdaki ses, yarım sesli yeden ise durak perdesinden yarım ses aşağıdaki sestir (Özkan, 2011: 90-91).

Güçlü: Güçlü makam dizilerini oluşturan, melodik yapıları birbirinden farklı dörtlü-beşli veya beşli- dörtlünün ek yerinde veya dizinin üçüncü, dördüncü, beşinci, sekizinci dereceleri üzerinde melodik yapıları farklı bölümlerin ayrımını ve geçişini sağlayan, üzerinde yarım karar verilen perdedir (Çakar 2004: 19).

Dizi: Makamların içerdiği sesleri ver perdeleri gösterir. Başka bir deyişle bir müzik sisteminin kurallarına bağlı kalarak perdelerin sıralı ve belirli tekrarıdır (Sun, 1998:2).

Donanım: Müzik parçalarında portelerin başına yazılan eserleri tanımlayan arıza işaretleri, anahtar, usul ve şifrelerden oluşan işaretler topluluğudur (Çakar,2004:7).

Durak: Makamda bitiş duygusu uyandıran perdedir tanım olarak makamın tam karar verildiği perdeye denir (Çakar, 2004:19).

Zaman birimi: Bir eseri bir ölçüyü veya bir usulü ölçmek için temel olarak seçilen zaman cinsinden değişmez parçadır. Yani o ölçü, o eser, o usul için ölçü birimi olarak belirlenen nota değeridir (Çakar,2004:7).

II. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Çalışmamız, elde edilen veriler ile birlikte araştırma problemine yönelik sonuçları ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel bir nitelik taşımaktadır. Çalışmamızda tarama modeli kullanılarak kaynak taraması yapılmış, yapılan bu taramalar sonucunda elde edilen bilgiler kuramsal yapının oluşturulmasında kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Sivas yöresi, örneklemini ise TRT Türk Halk Müziği Repertuvarına ait 17 türkü oluşturmaktadır.

2.3. Veriler ve Toplanması

Çalışmadaki veriler, kaynak taraması yoluyla ile toplanmıştır. Verilerin elde edilmesi için kütüphane ve internet ortamından faydalanılmıştır.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

TRT THM repertuarında bulunan 17 adet Sivas türküsünün her biri için makam/ayak, usul ve tür İncelemesi yapılmıştır. TRT repertuarındaki Sivas türkülerine yönelik yapılan müzikal analizi; Türkülerin karar perdesi, makamı, ayağı, ses aralığı, donanımı, usulü ve türü gibi farklı başlıklar halinde incelenmiştir. Bununla birlikte 312 sivas türküsünün makam ayak tür ve usul yapısı bakımından ayrımları yapılmıştır. Yapılan bu tasnifler, verilerin sağlıklı yorumlanabilmesi amacıyla tablo ve grafiklerle desteklenmiştir.

III. BÖLÜM

3.1. Geçmişten Günümüze Türk Müziği

Belirli bir zümreye, gruba ait olmadığı dikkate alındığında halk müziğinin klasik müzik tanımlamasına dahil edilemeyeceğini söyleyebiliriz. Toplumlarda yazılı kültür, "o" topluma ait uygulamaları ve kuramlaşan bilgileri bize öğretmektedir. Diğer taraftan Türk Halk Müziği geçmişten günümüze kültürel bellek ve taklit-tekrar üzerine kurulu olan meşk geleneği ile taşınmış bir sözlü kültürdür (Behar: 2006, 14). "*Her müzik kültürü dayandığı kökler ile bağlarını kuran ve kendi gibi olma özelliğini korumasını sağlayan kalıplar ile aktarılır. Bu kalıplar belli bir kültürdeki müziksel ortaklıkları ya da daha genel anlamıyla bir geleneksel müziği hatırlayabilmek ve aktarabilmek için ihtiyaç duyulan tüm yapı, işaret, formül ve şifreleri içerir"*(Güray:2011, 8).Bahsi geçen yapı kavramı bize "o" kültürde uygulamada olan müziğin özellikleri belirlemektedir. Bu bağlamda halk kültürümüze ait olan müzik geleneklerin aslında var oluşumuzla birlikte başladığın söylemek mümkündür. Sözlü geleneğin haricinde yazılı gelenekte Türk Halk Müziğine ait ilk yazılı belgenin 15. yüzyılda yazıldığı düşünülen Dede Korkut kitabı olduğu kabul edilir. "*dedem korkut gelip şadılık çaldı*" cümlesinde geçen "*şadılık çalmak*" kelimesi, şenlikte kopuz çalmak anlamına gelmektedir (Satır: 2017, 4).

Müzik üzerine, dünyada var olan farklı toplumlarda, yapılan bilimsel çalışmalar bize müziğin çıkış noktası hakkında kesin bilgi vermemektedir. Yapılan yorumlamalar daha çok teorilere dayalıdır. En baskın teorilerin başında ise müziğin din ile şekillenmesi gelmektedir. Müzik kelimesinin çıkış noktasına baktığımızda antik yunan dönemi karşımıza çıkmaktadır. Neredeyse bütün dillerde var olan musiki kelimesi Yunancadan alınmıştır. "Müzler'in sanatı" anlamına gelen *musike* bu kavramın kökünü oluşturmaktadır (Öztuna: 2000, 274).

Tarihi sıralamaya göre Hilafet döneminde (VII. yüzyıl) din her şeye hakimdi, yani edebiyat, müzik dine tabiydi. Bu yüzden dini okumalar ön plana geçmiş ve din öz ve kural sahibi olmuştur. İki dini okuma türü; ezan ve Kuran'ın psalm şeklinde okunuşu, yani beduin (bedevi) duaları oluşmaya başlamıştır. Dini müzikte başka türler de vardı. Örneğin, kaside, dini matem, mersiye (birinin ölümü anlatılmışsa

mersiye adını alır) türleridir (Hüseynova; 2015, 45). Bu anlamda müziğin din ile şekillenmesi teorisi baskınlığını korumaktadır. İslam'da müzik, tasavvufi alanda çok büyük ve önemli bir yere sahiptir.

Halk müziğimizin temeline baktığımızda şaman kültürü önemli bir etkiye sahiptir. Şamanların kullandığı kopuz, def gibi çalgıların kullanım amaçlarına baktığımıza ilk olarak dinsel amaçlı olduğu ve dini ritüellerde kullanılıp tamamıyla Tanrı'ya yakarış amacı taşıdığı söylenebilir (Arslan: 2017, 23).Günümüzde Mevlevilik, Kadirilik, Rufailik gibi İslam temelli tarikatların zikir ayinlerinde def çalgısı kullandığını görebiliriz.

Türk-şaman geleneğinde müziğin diğer toplumlarda olduğu gibi basit ve az perdeli olduğu söylenebilir. "*ezgiler belirli aralıkta iki ses üzerinde oluşur, iki ses üzerinde dolaşılır dururdu. Kullanılan perde sayısı zamanla artıp giderek üçe dörde yükselerek dört ya da az perdeli müzik olan "mod öncesi müzik" in en ileri aşaması olan dört perdelik (tetratonik) oluşumuna gelindi. Sözler doğaçtan kurulu olup melodi ve ritim önemliydi. Müziğin ana temelini insan sesi oluşturmaktaydı. Bakşı'lar, "kopuzların seslerine, tellere vurduğu monoton seslere eşlik veriyorlardı. Yani musiki aleti, melodiye değil; hafifçe ritme eşlik ediyordu. Destanlarda veya dualardaki ana ses de, insan sesi idi*." (Budak: 2000, 27). Bu dönemden günümüze gelen "*ozan*" kavramı Oğuz boyundan gelmektedir. Ozan şair-çalgıcılık görevini üstlenen kişi demektir. (Budak: 2000, 29). Şaman geleneğinden sonra sırasıyla hun, Göktürk, Uygurlar ile İslamiyet altına giren Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılar döneminde halk müziğimiz mistik konular ile birlikte özlem, aşk, eğlence, gurbet konularıyla bezenmiş çalgısal ve icrasal özellikleri (ağız,tavır,düzen) bağlamında farklı yörelerde farklı gelişimler göstermiştir. Onur Akdoğu'nun tasnifine göre Türk Halk Müziğinin ürünü olan türkülerin özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz;

1. Türk Halk Müziğinde on yedili perde dizgesi kullanılmaktadır.

2. Makamsal özellik taşımaktadır.

3. Sekileme (sekvens) yoğun olarak kullanılmaktadır.

4. Bağlama, cura, üç telli, divan sazı, tanbura, kabak kemane, sipsi, kaval, mey, davul ve zurna türde kullanılan çalgılardır.

5. Genel olarak bir bölümlü biçimler kullanılır.

6. Türküler usullü ve usulsüz olabilir. Genel olarak on zamanlıya kadar olan küçük usuller kullanılmıştır.

7. Çoğunlukla hece vezni, kısmen de aruz vezni ile yazılış Türk Halk Edebiyatı'na ait sözlerin anlaşılabilir ve basit ezgilendirilmesi sonucu oluşur. (Akdoğu: 2003, 159-162).

3.2. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Kavramlar

3.2.1. Makam

"Bir dizide, bir ya da birden fazla sesin/perdenin güçlendirilmesi ile oluşturulan ezgi veya ezgiler demetinin belirli bir sesle bitirilmesiyle var olan işitsel etkiye denir" (Akdoğu: 2003, 12).

" Bir durak ile bir güçlünün etrafında onlara bağlı olarak bir araya gelmiş seslerin umumî hey'eti". (Öztuna: 2000, 228).

"Belli perdelerden ve belli aralıklardan teşekkül eden belli cins'ler üzerinde, belli noktalardan (veya sahalardan) başlamak, belli sahalarda, belli istikametlerde gezinmek, belli perdelerde duralamak (asma karar) ve belli bir perdede karar sesi vermek suretiyle ortaya konan ezgi kalıbına makam adı verildiğini biliyoruz" (Tura: 1988, 141).

Yukarıdaki tanımlamalar ışığında kısaca Türk müziğimizde kullanılan ses dizilerinin belirli kurallarla kullanılmasına makam adı verilir diyebiliriz. Makamlar Basit Makam, Mürekkep (Birleşik) Makam ve Şed Makam olmak üzere üçe ayrılır.

Makamın, adı konulmasa da, Anadolu ve çevresinde kullanıldığı aşikardır. Fakat isim olarak kullanılması 13. Yüzyıla tekabül etmektedir. Safiyüddin Urmevi ile

başlayan edvar geleneğinde var olan makamların tasnifi yapılmış ve Türk Müziğinin sistemsel temeli atılmıştır (Güray: 2011, 64).

İran Azerbaycanı'nda bugün Rızâiyye adıyla bilinen Urmiye'de dünyaya gelen Urmevî, küçük yaşlardan itibaren iyi bir eğitim görmüş ve fen bilimleri, edebiyat, şiir, tarih, nücûm, hüsn-i hat, münakaşa ve münazara ilimlerinin inceliklerini öğrenmiştir. Fakat onu tarihte müstesnâ bir yere taşıyan husus Türk mûsikîsine olan katkılarıdır. *Kitâbü'l-Edvâr* ve *er-Risâletü'ş-Şerefiyye* isimli iki eserinde oluşturduğu cinslerle devir, yani günümüzdeki ifadesiyle makamlara ait dizileri vermiş, edvâr-ı meşhûre de denen on iki makamı birbirine teorik olarak bağlı olan dairelerde göstermiştir. Onu tarihte önemli kılan hususlardan biri de hiç şüphesiz verdiği temel dizilerdir. Türk mûsikî tarihinde ana dizi olarak birbirinden farklı üç dizi örneği bulunmaktadır. Bunların ilki Safiyyüddin Urmevî tarafından ortaya konulmuştur. Günümüzdeki Rast dizisine denk olan bu devri temel kabul etmiş ve mûsikî nazariyatını bu daire etrafında şekillendirmiştir (Tıraşcı:2017, 707).

Ürmevi'nin yaratıcılığı Yakın ve Orta Şark halklarının müziğinin inkişafında yeni dönemin başlangıcıdır. Bütün Şark'ın, aynı zamanda sözlü geleneğe sahip Azerbaycan profesyonel müziğinin esasını oluşturan ses komplekslerinin sistemleştirilmesi, Ürmevi'nin müzik teorisi alanında önemli başarısıdır. Bu sistemi esas alarak Ürmevi, risalelerinde daha mükemmel tabulatura (nota yazısı) aracılığıyla 12 esas Muğam (Uşşak, Neva, Buselik, Rast, Irak, İsfahan, Zirefkend, Büzürk, Zengule, Rehavi, Hüseyni, Hicaz) ve 6 üreme Muğamın (Şehnaz, Maye, Selmek, Novruz, Kerdaniye, Güvaşt) ses dizisini vermiştir (Hüseynova:2015, 47).

Türk Halk Müziğinde makama karşılık olarak ayak ve dizi kavramları kullanılmaktadır. Fakat ayak kavramının daha çok folklorik müzik temelli olduğu ve çok anlamlı olması sebebiyle müzik terimleri içerisine katılmaması görüşü hakimdir (Akdoğu: 1994, 61). Ayak kavramı daha toplayıcı ve genelleyici bir kavramdır. Örnek verecek olursak misket ayağı içinde Segâh Makamı, Müstear Makamı, Hüzzam Makamı gibi makamları barındıran genel bir isimlendirmedir. Bu da sistemsel olarak dizinin tanımlanmasında yetersiz kaldığı savunulmaktadır. ÇinuçenTanrıkorur ayak-makam tasnifini şu şekilde yapmıştır;

Kerem Ayağı: Uşşak Makamı, Bayatî Makamı, Nevâ Makamı, Tahir Makamı, Hüseyni Makamı, Gülizar Makamı, Muhayyer Makamı, Kürdi Makamı, Kürdîli Hicazkâr Makamı, Karciğar Makamı, Bayatî-araban Makamı

Kalenderi Ayağı: Sabâ Makamı, Dügâh Makamı, Bestenigâr Makamı,

Garip Ayağı: Hicaz Makamı, Uzzal Makamı, Şehnaz Makamı, Zirgüle Makamı, Hicazkâr Makamı, Şedaraban Makamı, Suzidil Makamı, Evcara Makamı,

Müstezat ayağı: Rast Makamı, Nikriz Makamı, Çargah Makamı, Mahur Makamı,Zâvil Makamı, Acemaşiran Makamı, Buselik Makamı

Misket Ayağı: Segâh Makamı, Müstear Makamı, Hüzzam Makamı, Eviç Makamı, Ferahnâk Makamı,

Karasevda Ayağı: Hicazkar makamı (Tankorur: 1998, 69-70).

Türk Halk Müziğinde kullanılan ana makamlardan her biri için az ya da çok örnek mevcuttur. Turhan ve Adıgüzel'e göre Türk Halk Müziğinde Segâh makamına dâhil çok sayıda türkü bulunmaktadır. Özellikle Segâh makamının çok kullanılmasının nedeni ile THM' deki bütün "Si" kararlı türkülere, Azeri ayağında türküler de denmiştir (Hüseynova:2013, 200).

Bu fikirlerin dışında çalışmamızda ele aldığımız Sivas türkülerinin incelenmesinde makam kavramını kullanacağız. Ayrıca makamın dahil olduğu ayak isimlendirmelerini de ek olarak verilmesinin faydalı olduğu düşüncesindeyiz.

3.2.2. Usuller

Türk Halk Müziğinde makam kadar önemli olan ve kullanılan bir diğer kavram usul'dür. Usul kavramı genel anlamda belli bir ritimde ilerleyen ezgini ritimsel kalıbını nitelemektedir. Türk Halk Müziğinde kullanılan usuller diğer ezgisel türlere nazaran farklılık göstermektedir. Bu farklılığın sebebi ise Türk Halk Müziği'nin belirli sanat kurallarına bağlı kalarak müziksel ürün üretmesi yerine, hissedilen ve anlatılmak istenen duyguların özgürce ezgilendirilmesinden oluşmasıdır (Büyükyıldız:2009, 156).

Farklı medeniyetlerin etkisiyle 9. ve 10. yüzyılda şekillenen İslam coğrafyasındaki müzik yapısında özellikle Farabi ve İbn-i Sina İka adını verdikleri usul ilmi ile ilgilenmişlerdir. Usul, Türk müziğinde her zaman önemli bir unsur olarak ele alınmıştır. Sonraki yüzyıllarda şekillenerek sistemleşen usul ilmi, gelişimine devam ederek günümüze kadar gelmiştir. Sarısözen, usulleri; Ana usuller ve üçerli şekilleri, 2. Birleşik usuller, 3. Karma usuller olarak üç başlıkta açıklamıştır. Bu başlıklara göz atalım.

"Ana Usuller

2, 3 ve 4 vuruşlu usuller ve bunların aşağıda gösterilen üçerli şekillerinden oluşmuştur.

1. iki vuruşlular (2/2, 2/4, 2/8), üçerli şekli (2+2+2=6/8)

2. üç vuruşlular (3/4,3/8), üçerli şekli (3+3+3=9/8)

3. Dört vuruşlular (4/4), üçerli şekli (4+4+4=12/8)

Birleşik Usuller

Birleşik usuller 5, 6, 7, 8 ve 9 vuruşlular ve onların farklı şekillerinden oluşmuştur.

1. Beş vuruşlular (5/4, 5/8) şeklinde olup A (3+2) ve B (2+3) şekilleri

2. Altı vuruşlular (6/4, 6/8) olup (4+2) ve (3+3) şeklinde

3. Yedi vuruşlular (7/4, 7/8); A (3+2+2), B (2+2+3), C (2+2+3) şekilleri

4. Sekiz vuruşlular (8/8); A(2+3+3), B (3+2+3), C (3+3+2) şekilleri

5. Dokuz vuruşlular (9/4, 9/8, 9/16); A (3+2+2+2), B(2+3+2+2), C (2+2+3+2), D (2+2+2+3) şekilleri

Karma Usuller

Karma usuller birleşik usullerin veya ana usullerle birleşik usullerin bir araya gelmesi ile oluşur. Ana ve birleşik usullere göre daha az rastlanan karma usuller ritim yönünden ilginç özellikler gösterir. Karma usuller 10, 11, 12, 15, 16, 18, 20 ve 21 vuruşlular olarak sınıflandırılmaktadır:

1. On vuruşlular (10/4, 10/8, 10/16); A[a(3+2)+b(2+3)], B[b(2+3)+a(3+2)]

2. On bir vuruşlular A(7+4), B(5+6) şekilleri

3.On iki vuruşular A(2+3+2+3+2), B(3+2+2+2+3)

4. On beş vuruşlular (15/4, 15/8);

A(7/8) İki birleşik usul

B(7+8) Bir birleşik, iki ana usul

C(8+7) İki birleşik usul

5. On altı vuruşlular (16/8), (9/7)

6. On sekiz vuruşlular (18/8), (12/8, 6/8)

7. Yirmi vuruşlular (20/8); [(3+3) (6/8)+(2+2+3) (7/8)+(3+2+2) (7/8)]

8. Yirmi bir vuruşlular (21/8); (12/8+9/8)" (Büyükyıldız:2009, 156-159)

Yukarıda verdiğimiz usullerin halk müziğinde uygulanması ise sınırlıdır diyebiliriz. Onur Akdoğu Türk Halk Müziğinin ritimsel özelliklerinden bahsederken usullerin genellikle on zamanlıya kadar olduklarını on zamanlıdan büyük usullerin ise nadir kullanıldığını söylemiştir. (Akdoğu:2003, 159). Araştırma yöremiz olan Sivas yöresinde ise genellikle 2 ve 4 vuruşlu usullerin ağırlıklı olduğunu görmekteyiz. Bu da Onur Akdoğu'nun usullerin genellikle on zamanlıya kadar olduğu söylemini destekler niteliktedir.

3.2.3. Türk Halk Müziğinde Türler

Türk Halk Müziği ürünlerini içerikleri, yöreleri ve makamsal yapılarına göre ayırabiliriz. Ama bu tasnifinin daha basit olarak yapılması adına uzun hava ve kırık hava olarak iki başlık altında toplamanın yararlı olacağı düşüncesindeyiz. Uzun hava türü usulsüz ezgilendirilen türküleri tanımlamaktadır. Kırık hava ise bir usul kalıbı ile ezgilendirilen türküleri nitelendirir.Onur Akdoğu'nun türtasnifine göre Türk Halk müziğinde var olan türleri şu şekilde sıralayabiliriz.

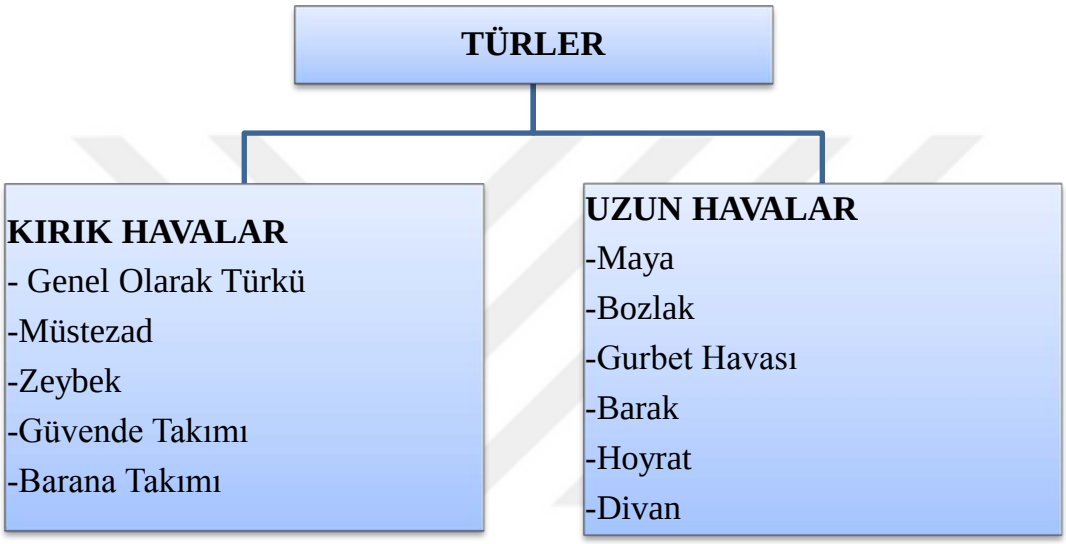

Şekil 1. Türk Halk Müziği Türleri

3.2.4. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Çalgıların Tasnifi

Dünya üzerinde var olan müzik türlerinin çalgısal tasnifi; Mızraplı çalgılar, yaylı çalgılar, Üflemeli Çalgılar ve Vurmalı çalgılar olarak yapılmaktadır. Organoloji bağlamında bu tasnif bize çalgısal türlerin daha kolay öğretimini sağlamaktadır.

Şekil 2. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Başlıca Çalgılar

Yukarıdaki çalgılara genellikle Anadolu'nun her yanında rastlanmasına rağmen bu tasnif yörelere göre değişiklik gösterebilmektedir. Örneğin sipsi; genellikle Teke yöresinde gurbet havalarının icrasında kullanılmaktadır. Sivas yöresine gelindiğinde ise; türküler genellikle bağlama, davul, zurna ve kaval eşliğinde icra edilmektedir. Sivas ilinin sınırları içerisindeki farklı yörelerde ise bu çalgılara; keman, cümbüş, klarnet gibi ince saz olarak adlandırılan saz gruplarının da Türk Halk Müziğinde kullanıldığı görülmüştür.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Türkülerin beşiği olarak kabul gören Sivas yöresinin, varlığından beri çok farklı medeniyet ve kültüre ev sahipliği yaptığı ve bugünkü konumuna harmanlanarak geldiği söylenebilir. Bu kültürel çeşitliliğin sonucu olarak yörede, müziğin içinde barındırdığı makam ve usul gibi yapılarda da farklılıklar göze çarpmaktadır. Çalışmada TRT repertuvarında var olan 312 kırık hava türünden birer örnek olarak 17 türkü seçilip 15 ayrı makam üzerinde inceleme yapılmıştır. İncelememiz sonucunda yörede bulunun kırık havaların tasnifi yapılmış ve problem cümlemiz olan *TRT repertuvarındaki Sivas yöresine ait kırık havaların müzikal özellikleri nelerdir ve bu bağlamda makam ve usul yapıları nasıldır?* Sorusunun gereği olarak çıkan veriler aktarılmaya çalışılmıştır. Bölümde Hüseyni, Çargah, Hicaz, Karciğar, Segah, Uşşak, Buselik, Kürdi, Gülizar, Buselik+Hicaz, Hicaz+Hüseyni, Mahur, Nişabur, Hüzzam, Bayatı Şiraz, Zavil, ve Saba makamları esas alınarak makam özellikleri ve ilgili seçilmiş Sivas türküleri üzerinde analiz yapılmıştır.

4.1. Hüseyni Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: İnici-çıkıcıdır.

Dizisi: Yerinde Hüseyni beşlisine Hüseyni'de Uşşak dörtlüsünün ilavesiyle oluşur.

Hüseyni Makamı Dizisi

Güçlüsü: Hüseyni perdesidir.

Donanımı: Segah (koma si bemol) ve eviç (bakiye fa diyez) perdeleri donanıma yazılır.

Yedeni: Rast perdesidir. (Salgar:2017, 82).

Genişlemesi: Hüseyni makamı, tiz taraftan genişlemektedir.18. yy musiki nazariyatçılarından Dimitri Kantemiroğlu Hüseyni makamının seyrini şöyle tanımlamaktadır: "*dügah perdesinden başlar. Dügah, segah çargah ve neva perdelerinden geçerek kendi yerine gelip kendini gösterir ve yine tam perdelere inip dügahta karar ve istirahat eder. Yegah perdesinden tiz hüseyni perdesine dek hükmü vardır. Ve bugün öteki makam ve terkipleri kendine bağlamıştır*". (Kutluğ: 2000, 171).

"Yarimin kaşları kalem "isimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız türkü hüseyni makamına ve 5/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 5/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. İncelediğimiz türkudeki 5/8'lik usul 2 ve 3 zamanlı birimlerin birleşmesiyle oluşmuştur. Şekli 2+3 biçimindedir**.**

Tablo 1. 5/8'lik Hüseyni makamı örneği "Yarimin Kaşları Kalem"

Makamsal dizisi	**:**	Hüseyni dizisidir.
Ayağı	**:**	Kerem
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"La"** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **."Sol'"** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **"La"** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Yedi ses
Ritmik yapısı	**:**	5/8

Örnek 1: '' Yarimin Kaşları Kalem '' İsimli Türkünün Notası

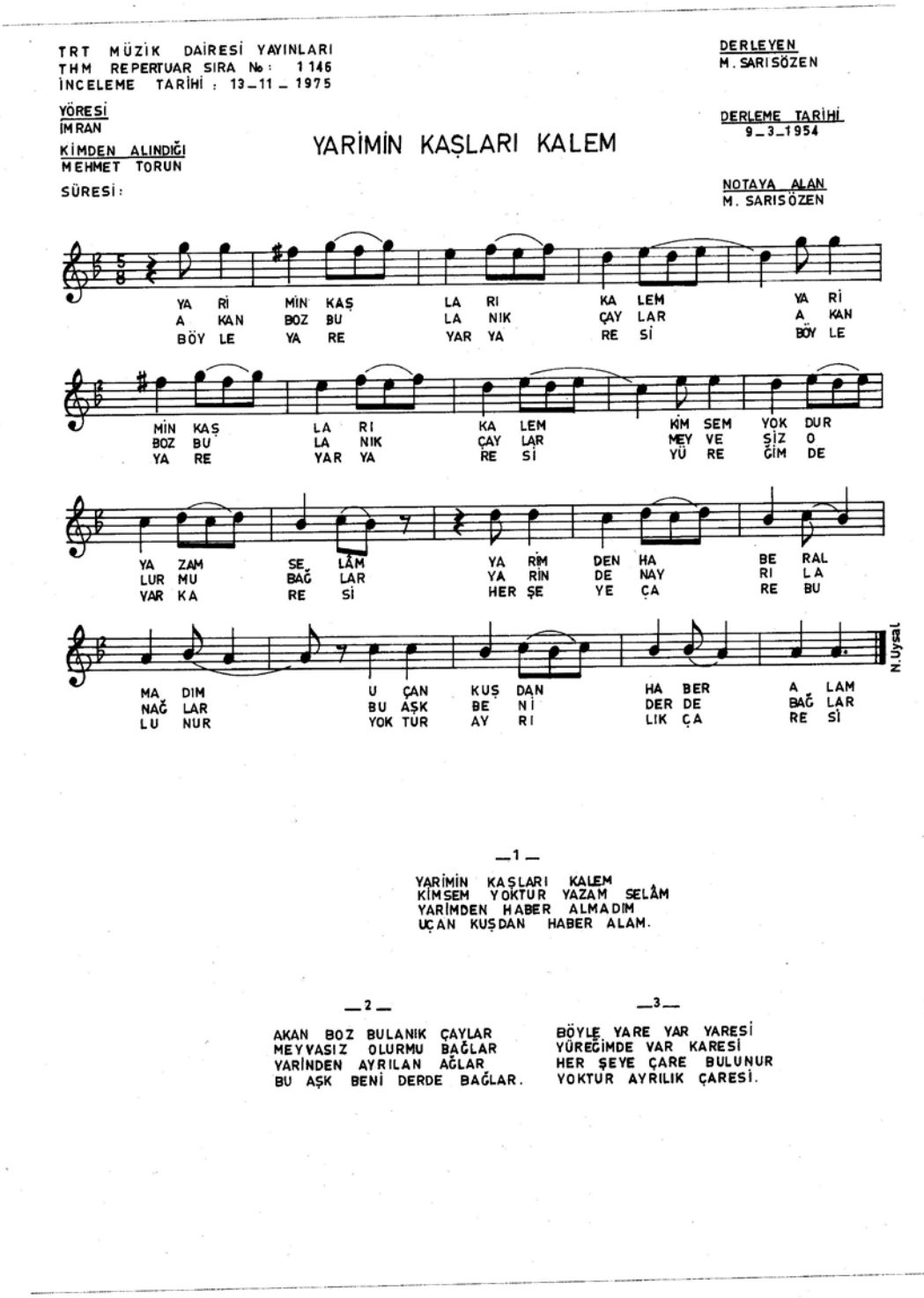

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1146
İNCELEME TARİHİ : 13–11–1975

YÖRESİ
İMRAN

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET TORUN

SÜRESİ:

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
9–3–1954

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

YARİMİN KAŞLARI KALEM

YA Rİ MİN KAŞ LA RI KA LEM YA Rİ
A KAN BOZ BU LA NIK ÇAY LAR A KAN
BÖY LE YA RE YAR YA RE Sİ BÖY LE

MİN KAŞ LA RI KA LEM KİM SEM YOK DUR
BOZ BU LA NIK ÇAY LAR MEY VE ŞİZ O
YA RE YAR YA RE Sİ YÜ RE ĞİM DE

YA ZAM SE LÂM YA RİM DEN HA BE RAL
LUR MU BAĞ LAR YA RİN DE NAY RI LA
VAR KA RE Sİ HER ŞE YE ÇA RE BU

MA DIM U ÇAN KUŞ DAN HA BER A LAM
NAĞ LAR BU AŞK BE Nİ DER DE BAĞ LAR
LU NUR YOK TUR AY RI LIK ÇA RE Sİ

N.Uysal

—1—

YARİMİN KAŞLARI KALEM
KİMSEM YOKTUR YAZAM SELÂM
YARİMDEN HABER ALMADIM
UÇAN KUŞDAN HABER ALAM.

—2—

AKAN BOZ BULANIK ÇAYLAR
MEYYASIZ OLURMU BAĞLAR
YARİNDEN AYRILAN AĞLAR
BU AŞK BENİ DERDE BAĞLAR.

—3—

BÖYLE YARE YAR YARESİ
YÜREĞİMDE VAR KARESİ
HER ŞEYE ÇARE BULUNUR
YOKTUR AYRILIK ÇARESİ.

4.2. Çargah Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Çargah veya Kaba Çargah perdesi'dir.

Seyri: Çıkıcı veya çıkıcı- inici olarak kullanılmıştır.

Dizisi: Çargah veya Kaba Çargah perdesi üzerindeki bir Çargah beşlisi'ne, bir Çargah dörtlüsünün eklenmesinden oluşmuştur.

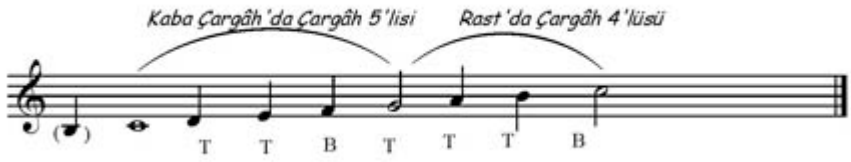

Güçlüsü: Rast veya Gerdaniye perdesidir.

Donanımı: Bir şey yazılmaz.

Yedeni: Buselik (Si) veya Kaba Buselik perdesidir (Salgar:2017, 35,36).

Genişlemesi: Durak üstünde bulunan Buselik beşlisi simetrik olarak tiz durağın üst tarafına göçürülür. Aynı zamanda bu durum, Hüseyni'de Kürdi varsa Kürdi dizisini, Hüseyni'de Hicaz varsa Hümayun dizisini elde etmemizi sağlar. Çargah makamı nazariyat tarihinin farklı dönemlerinde değişimler geçirmiştir. Özellikle 18. Yüzyılda dini eserlerde yoğunlukla kullanılmış ve bünyesinde saba makamının kullanımının da yaygınlaştığı tespit edilmiştir. Tam karar duygusunun oluşmaması gibi öne sürülen çelişkilere karşılık Abdülbaki Nasır Dede şu bilgilere yer vermiştir: *"Acem ve gerdaniyeden ve muhayyer perdesinden ziyade seyir eyler, saba âgâze idüp, çargah perdesinde karar eder. Ve bunda camian ittifak vardır*." (Kutluğ:2000, 146).

" Dut ağacı kırıldı" isimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Çargah makamına ve 12/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Eserde aynı ezgi tekrar etmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 12/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 12/8'lik usulü oluşturan birimler farklı biçimlerde görülmektedir bu eserde (3+3+3+3) biçimi kullanılmıştır. Bir başka deyimle 2 adet 6 zamanlı (6/8+6/8) usulden meydana geldiği söylenebilir.

Tablo 2. 12/8 lik çargah makamı örneği " Dut ağacı kırıldı"

Makamsal dizisi	:	Çargah dizisidir.
Ayağı	:	Müstezat
Karar sesi	:	Do
En pes sesi	:	Eserde kullanılan en pes ses "**Do**" sesidir.
En tiz sesi	:	Eserde kullanılan en tiz ses "**Sol**" sesidir.
Bitiş sesi	:	Eser "**Do**" sesiyle bitmektedir.
Konusu	:	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk-Sevda türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	:	Beş ses
Ritmik yapısı	:	12/8

Örnek 2: " Dut ağacı kırıldı " İsimli Türkünün Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T H M REPERTUVAR No : 4803
İNCELEME TARİHİ : 09. 02. 2010
YÖRESİ
SİVAS-Şarkışla
KİMDEN ALINDIĞI
MEDİNE KÖSEOĞLU
DÖNE ARI
SÜRESİ: ♩ = 92
DERLEYEN
İHSAN ÖZTÜRK
DERLEME TARİHİ
NOTALAYAN
İHSAN ÖZTÜRK
DUT AĞACI KIRILDI
(Deme-Çevirme Kadın Halayı)
(SAZ - - -

4.3. Buselik Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır. Çıkıcı-inici olarak da kullanılmıştır.

Dizisi: Güçlü perdesi üzerindeki çeşnilerden dolayı iki türlüdür:

1- Yerinde Buselik beşlisine Hüseyni,de Kürdi dörtlüsü eklenir

Bûselik Makamı Dizisi

2- Yerinde Buselik beşlisine Hüseynide Hicaz dörtlüsünün eklenir.(Bu dizi, inici şekilde kullanılır ise, " Basit Şehnaz Buselik" makamı olur.)

Güçlüsü: Hüseyni perdesidir.

Donanımı: Bir şey yazılmaz

Yedeni: Nim zirgüle (Bakiye sol diyez) perdesidir.

Genişlemesi: Her iki dizi için, durak üstünde bulunan Buselik beşlisi simetrik olarak tiz durağın üst tarafına göçürülür. Aynı zamanda bu durum, Hüseyni' de Kürdi varsa, Kürdi dizisini, Hüseyni'de Hicaz varsa Hümayun dizisini elde etmemizi sağlar (Salgar:2017, 37).

'' Evlerinin Önü Budur '' isimli türkünün incelenmesi

İncelenmesini yaptığımız eser Buselik makamına ve 12/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Sürekli aynı ezginin tekrar ettiğini söyleyebiliriz. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 12/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 12/8'lik usulü oluşturan birimler farklı biçimlerde görülmektedir bu eserde (3+3+3+3) biçimi kullanılmıştır. Bir başka deyimle 2 adet 6 zamanlı (6/8+6/8) usulden meydana geldiği söylenebilir.

Tablo 3. 12/8'lik Buselik makamı" Evlerinin önü budur " isimli türkünün analizi

Makamsal dizisi	**:**	Buselik dizisidir.
Ayağı	**:**	Müstezat
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"La**"sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses "**Re "**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser "**La "**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Dört ses.
Ritmik yapısı	**:**	12/8

Örnek 3: '' Evlerinin önü budur. '' İsimli Türkünün Notası

-1-
EVLERİNİN ÖNÜ BUDUR, YANDIM DOLANA DOLANA
ÇİFT GÜĞÜMLER DOLU SUDUR, ÖLDÜM DOLANA DOLANA
SEVDALIĞIN SONU BUDUR, YANDIM DOLANA DOLANA
Bağlantı - SEN BENİMSİN HEY DİVANA, DİNSİZ İSEN GEL İMANA

-2-
EVLERİNİN ÖNÜ HARIL
SULAR AKAR ŞARIL ŞARIL
İNCE BELDEN KİPÇE SARIL
Bağlantı.

-3-
EVLERİNİN ÖNÜ KUYU
KUYUDAN ALIRLAR ŞUYU
HER GÜZELİN VAR BİR HUYU
Bağlantı.

4.4. Bayati Şiraz Makamı ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Bayati Şiraz makamı Buselik makamının "Do" ya taşınmasıyla oluşur. İnceleyeceğimiz eser Çargah üzerinde buselik üçlüsü yapmıştır. Yeden olarak buselik perdesi kullanılmıştır, seyri çıkıcıdır. Türk halk müziğinde tam karşılığı olmadığı için Azerbaycan makamlarından Bayati Şiraz makamına denk gelmektedir. Azerbaycan müziğinin yedi ana makamlarından biri olan Bayati Şiraz makamının Üzeyir Hacıbeyli,[10] gam, üzüntü duygusu uyandırdığını belirtmiştir. Bayatı Şiraz makamının 1-1-1/2 aralıklarıyla oluşan maye sesi "do" ise makam dizisi şöyledir (Hacıbeyov; 1985,104):

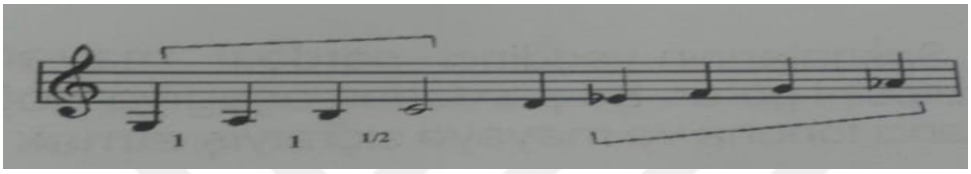

Analizini yaptığımız eser Bayati Şiraz makamına ve 4/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 4/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 4/4 lük ritim kalıbı Sivas yöresinde diğer usullere göre fazla kullanılmaktadır.

Tablo 4. 4/4 lük Bayati Şiraz makamı "Sarı kavunun yılı" isimli türkünün analiz

Makamsal dizisi	**:**	Bayati Şiraz dizisidir.
Karar sesi	**:**	Do
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses "**Sol**"sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses"**Mi bemol"**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser "**Do"**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Altı ses.
Ritmik yapısı	**:**	4/4

[10] Üzeyir Bey Hacıbeyli, Üzeyir Abdul Hüseyin oğlu Hacıbeyov (1885-1948); Azerbaycan bestecisi. Bilim adamı, yazar, tercüman, orkestra şefi olarak tanınan Üzeyir bey bütün doğu aleminde operanın ilk yaratıcısıdır. Büyük müzik alimi olan Üzeyir Hacıbeyli, Azerbaycan'da müzik biliminin esasını koymuştur.

Örnek 4 "Sarı kavunun yılı" İsimli Türkünün Notası

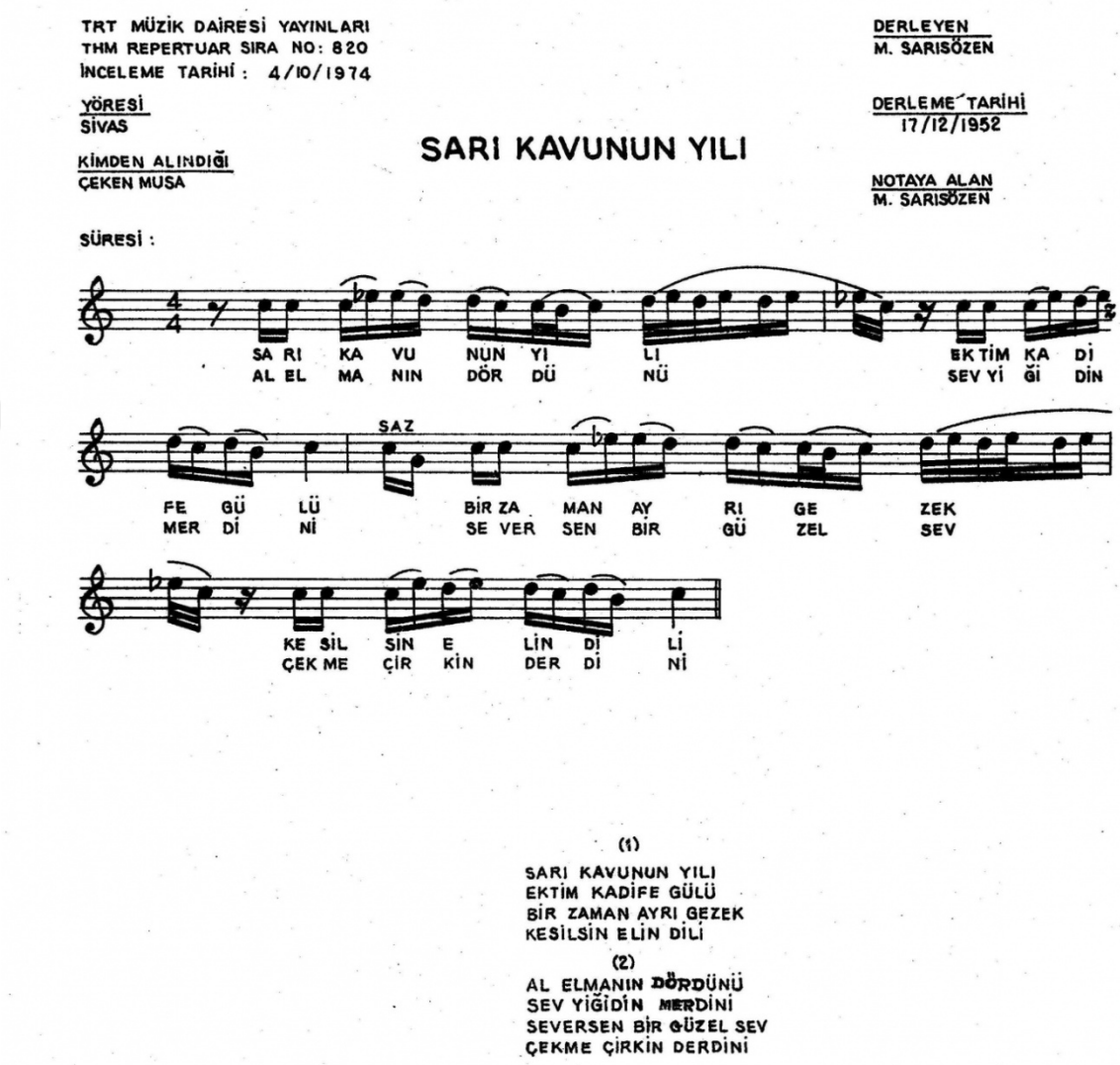

4.5. Kürdi Makamı Özellikleri Ve İlgili Türkünün Analizi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır. Çıkıcı-inici olarak ta kullanılmıştı

Dizisi: Yerinde Kürdi dörtlüsüne Neva'da Buselik beşlisinin ilavesiyle oluşur. Bazı eserlerde güçlü Hüseyni perdesi olarak ta karşımıza çıkar. Yine klasik dönem eserlerinde bir Uşşak-Bayati çeşnisi de görülmektedir

Kürdi Makamı Dizisi

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Kürdi perdesi (küçük mücennep si bemol) donanıma yazılır.

Yedeni: Rast (sol) perdesidir. Bazen Nim Zirgüle (Bakiye sol diyez) perdesi de kullanılır (Salgar:2017, 41).

Genişlemesi: Kürdi makamı dügahta başlar. Bayati seyri gibi neva perdesinin çevresinde dolanır. Tiz buselikte az dolaşır. Çargah perdesinde ise asma kararlar vermektedir. Acem perdesinde acem kürdiye geçki yapılmış hissiyatı uyandırmamak için fazla duruşlar yapılmamaktadır. Kararın rast perdesinin kullanılarak sona ermesi sıklıkla kullanılan bir usuldür. Makamın belirli bir genişlemesi yoktur. Dar bir çerçeve içerisinde seyirler gösterir (Kutluğ: 2000, 160).

'' Çekirgenin ayağında nalini'' İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Kürdi makamına ve 10/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 10/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır. Fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.10 zamanlı usulü oluşturan birimler (2+3+2+3), (3+2+3+2), (3+2+2+3), (3+3+2+2), (2+2+3+3) şekillerinde görülebilir. Bu eserin düzümün de (2+3+2+3) ve (3+2+2+3) biçimleri görülmektedir. 6 ve 12 ölçülerde üçlülerin yerinin değiştiği görülmektedir.10 zamanlı usul olduğundan bu iki adet 5/8'lik usulün birleşmesiyle oluşmuştur.

Tablo 5. 10/8' lik kürdi makamı örneği " Çekirgenin ayağında nalini"

Makamsal dizisi	**:**	Kürdi dizisidir.
Ayağı	**:**	Kerem
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Sol''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **''Re''** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''La''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Mizahi konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Beş ses
Ritmik yapısı	**:**	10/8

Örnek 5: " Çekirgemin ayağında nalini " İsimli Türkünün Notası

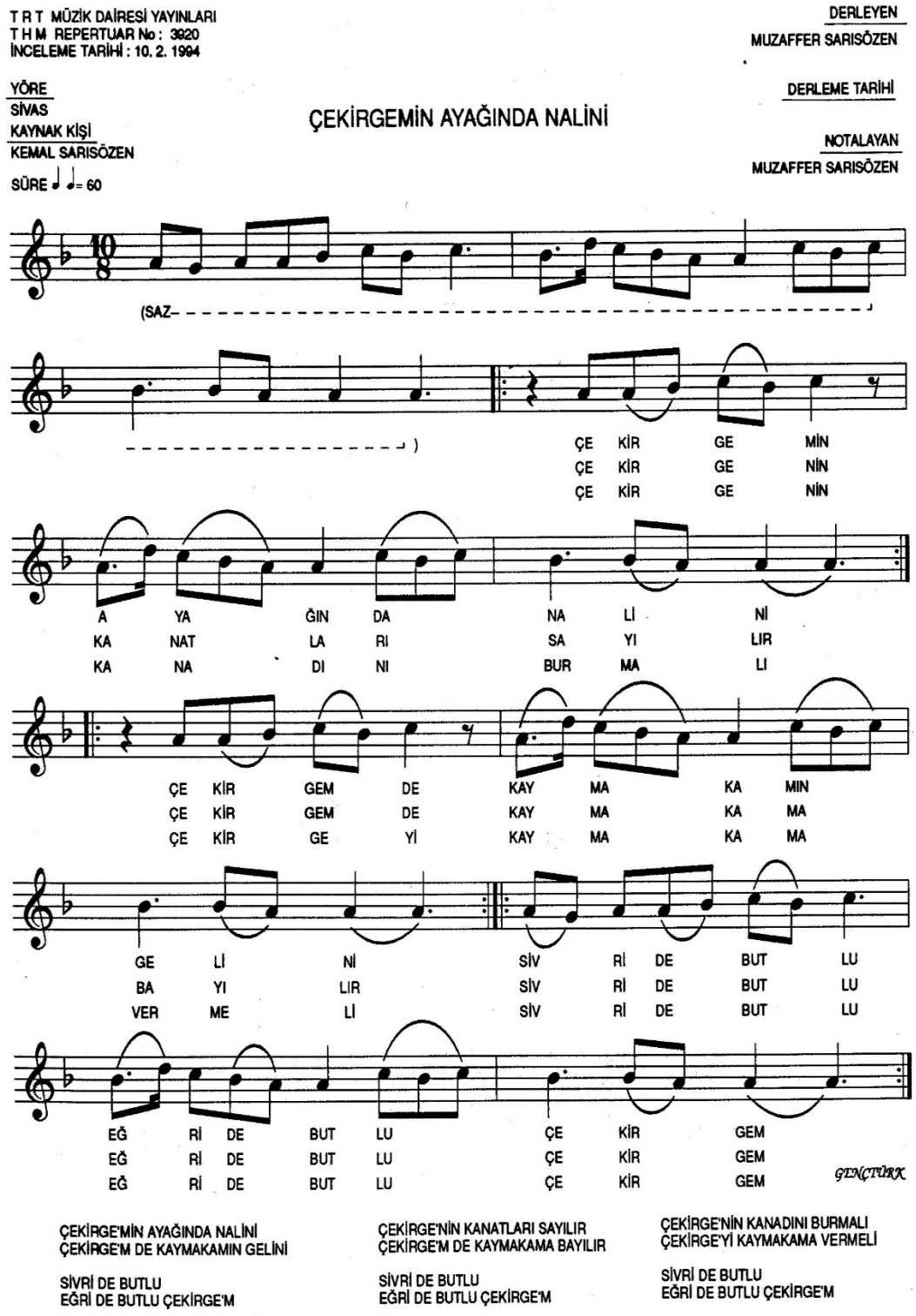

4.6 Gülizar Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Dizisi: Dügah perdesidir.

Seyri: İnicidir.

Dizisi: Yerinde Hüseyni beşlisine Hüseyni' de Uşşak dörtlüsünün ilavesiyle oluşur.

Güçlüsü: Hüseyni perdesidir.

Donanımı: Segah (koma si bemol) ve Eviç (Bakiye fa diyez) Perdeleri donanıma yazılır.

Yedeni: Rast perdesidir. . (Salgar:2017, 90,91).

Genişlemesi: Gülizar makamı genellikle durak sesini göstererek tiz durağa atlamak suretiyle başlamaktadır. Tiz tarafta hüseyni beşlisi ve uşşak dörtlüsü içerisinde seyirler yapmaktadır. Güçlü sesi olan hüseyni perdesinde ısrarlı bir asma karar yapmaktadır. Makamı belirleyen bir diğer unsur ise neva perdesi üzerinde karcığar geçkisi yapmasıdır (Kutluğ: 2000, 346).

'' Kiremit bacaları'' isimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Gülizar makamına ve 7/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin ve değiştirici olarak mi bemolün kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 7/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 7 zamanlı usulün içerisindeki birimler birden fazla şekilde görülebilir bunlar (2+2+3),(2+3+2),(3+2+2) şeklindedir bu eserin düzümü (2+2+3) biçimindedir.

Tablo 6. 7/8'lik gülizar makamı örneği " Kiremit bacaları"

Makamsal dizisi	**:**	Gülizar dizisidir.
Ayağı	**:**	Kerem
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Si''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **''Sol''** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''Do''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Altı ses
Ritmik yapısı	**:**	7/8

Örnek 6: " Kiremit bacaları " İsimli Türkünün Notası

(1)
KİREMİT BACALARI (CANIM)
GEYDİM ALACALARI (CANIM)
SEVMEYİN GELİNLERİ (CANIM)
DARILIR KOCALARI (CANIM)

(2)
BAHÇEYİ BELLİYORLAR (CANIM)
GÜLÜNÜ ELLİYORLAR (CANIM)
BU NE ŞİRİN ŞEHİRDİR (CANIM)
SEVMEDEN SÖYLÜYORLAR (CANIM)

(3)
KEREVİZ BİTMEZİNDİ (CANIM)
POSTAMIZ GİTMEZİNDİ (CANIM)
DAHA ÇOK SÖYLERİNDİ (CANIM)
VAKTİMİZ YETMEZİNDİ (CANIM)

4.7. Uşşak Makamı Özellikleri Ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır.

Dizisi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne Neva da Buselik beşlisinin ilavesiyle oluşur.

Uşşak Makamı Dizisi

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Segah (koma si bemol) perdesi donanıma yazılır.

Yedeni: Rast perdesidir (Salgar:2017, 49).

Genişlemesi: Uşşak makamı çıkıcı bir nitelik göstermektedir. Makam yede perdesi olan rast'ı göstererek dügah açar. Başlangıç seyrini dügah perdesi etrafındaki seslerde yapmaktadır. Bu seyirler esnasında rast perdesinde kısa süreli asma kararlar yapmaktadır. Seyir sırasında yegah perdesine doğru, rast çeşnisi ile pestleşme durumu makamın kuruluşunda bulunmayan bir ek ve genişleme olarak yapılabilir. Dügah perdesinden tiz tarafa doğru uşşak dörtlüsü içerisinde gösterilen seyirlerde neva perdesi sıklıkla gösterilmektedir. Dügah perdesine doğru pestleşirken segah perdesi üzerinde sıkça vurgu ve asma kararlar verdiği söylenebilir (Kutluğ: 2000, 169).

'' Kar yağar bardan bardan'' İsimli türkünün incelemesi.

Analizini yaptığımız türkü Uşşak makamına ve 20/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 20/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 20 zamanlı usul birden fazla usulle oluşur bu yüzden düzüm şekillerinde farklılıklar olabilir bu eser iki 10 zamanlı usulün birleşmesiyle oluşmuştur ve düzümü (2+3+3+2)+(2+3+2+3) şeklindedir.

Tablo 7. 20/8 lik uşşak makamı örneği " Kar yağar bardan bardan"

Makamsal dizisi	**:**	Uşşak dizisidir.
Ayağı	**:**	Kerem
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Sol''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **''Re''** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''La''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk-Sevda türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Beş ses
Ritmik yapısı	**:**	20/8

Örnek 7: " Kar yağar bardan bardan " İsimli Türkünün Notası

KAR YAĞAR BARDAN BARDAN

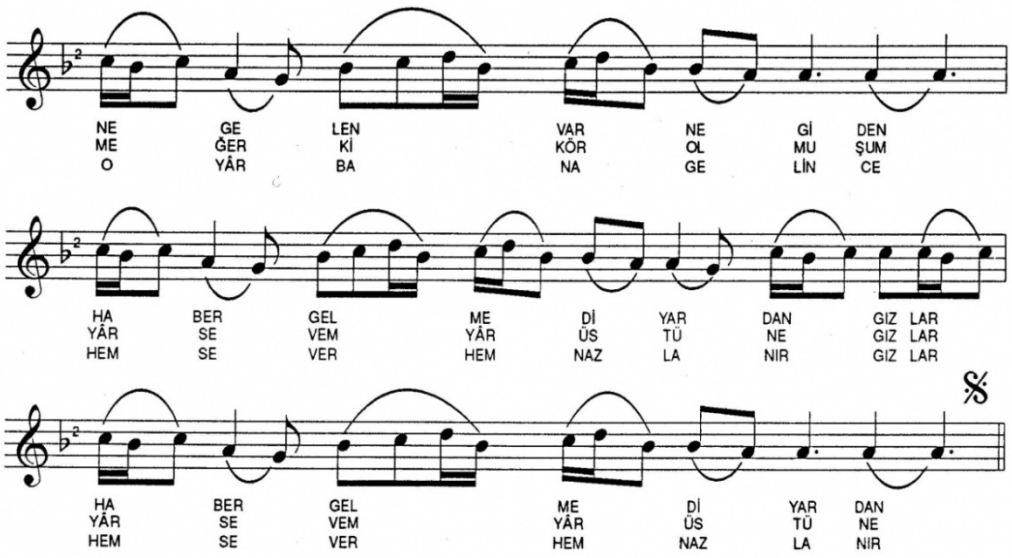

GLNÇTÜRK

Not : Türkünün usulü:
8 + 12 = 20
(2-3-3) 8 + (2-2-3) +7 (2-3) + 5 = 20

KAR YAĞAR BARDAN BARDAN (GIZLAR)
YOLLAR KAPANDI KARDAN (GIZLAR)
NE GELEN VAR NE GİDEN (GIZLAR)
HABER GELMEDİ YÂRDAN

KAR YAĞAR KAR ÜSTÜNE (GIZLAR)
ÇIKTIM DUVAR ÜSTÜNE (GIZLAR)
MEĞER Kİ KÖR OLMUŞUM(GIZLAR)
YÂR SEVEM YÂR ÜSTÜNE

KAR YAĞAR AYAZLANIR (GIZLAR)
GÜN DOĞAR BEYAZLANIR (GIZLAR)
O YÂR BANA GELİNCE (GIZLAR)
HEM SEVER HEM NAZLANIR

BARDAN BARDAN : Lâpa lâpa

4.8. Segah Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Segah perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır.

Dizisi: Yerinde Segah beşlisine Eviç perdesinde bir Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle meydana gelmiştir. Yine bu diziye zaman zaman eksik Segah beşlisi ve Neva perdesi üzerinde bir Uşşak -bayati dizisi katılır.

Segâh Makamı Dizisi

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Si ve **mi** için koma bemolü (Segah ve Dik hisar) **fa** için bakiye diyez perdeleri donanıma yazılır.

Yedeni: Bakiye diyezli la Kürdi perdesidir (Salgar:2017, 82).

Genişlemesi: Segah makamı, çıkıcı bir nitelik göstermektedir. Büyük çoğunlukla durak perdesi olan segah'tan başlar. Başlangıç seyrini segah perdesi etrafında yapmaktadır. Makamın güçlü perdesi neva'dır. Segah seyri daha çok rast perdesi ve gerdaniye perdesi arasında dolaşım yapmaktadır. Eviç perdesinin bazen tam eviç, çoğu zaman da eksik bakiye diyezi için pes kullanılması, makamın çeşnisinin belirtilmesi sebebiyledir (Kutluğ:2000, 409).

'' Ben yürürüm yane yane'' İsimli türkünün analizi

Analizini yaptığımız eser Segah makamına ve 15/4'lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 15/4'lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.15 zamanlı usulü oluşturan birimler (10+5), (5+10), (9+6), (6+9), (8+7), (7+8) şekillerinde görülebilir. Bu eserin düzümü (7+8) biçimindedir.15 zamanlı usul karma usul olduğundan 7/4 ve 8/4 lük usullerin birleşmesiyle oluşmuştur diyebiliriz.

Tablo 8. 15/4 lük segah makamı örneği '" Ben ağlarım yane yane"

Makamsal dizisi	**:**	Segah dizisidir.
Ayağı	**:**	Misket
Karar sesi	**:**	Si
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Si''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **''Sol''** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''Si''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda ilahi türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Altı ses
Ritmik yapısı	**:**	15/4

Örnek 8 '' Ben yürümüm yaneyane '' İsimli Türkünün Notası

4.9 Hicaz Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: İnici-çıkıcıdır. Çıkıcı olarak da kullanılmıştır.

Dizisi: Yerinde Hicaz dörtlüsüne Neva da Rast beşlisinin ilavesiyle oluşur.

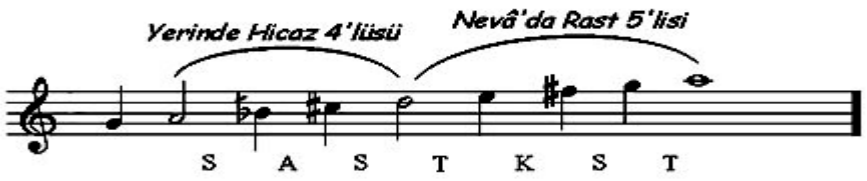

Hicaz Makamı Dizisi

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Dik kürdi (bakiye si bemol), Nim Hicaz (Bakiye do diyez) ve Eviç (bakiye diyez)

Yedeni: Rast perdesidir (Salgar:2017, 68).

Genişlemesi: Hicaz makamı çıkıcı bir seyir göstermektedir. Büyük çoğunlukla durak perdesi olan dügah ile başlar ve bu perde etrafındaki seslerle ilk seyrine başlar. Dügah perdesi karar perdesi olmakla birlikte asma karar görevini de üstlenmektedir. ilk seyir esnasında dügah perdesi üzerinde asma kararlar verilmektedir. Dügah ve neva perdeleri arasında bulunan dik kürdi ve hicaz perdeleri de makamın çeşnisini belirten asma kararların verildiği perdelerdir. Neva perdesi güçlü olmasının yanı sıra en çok asma karar verilen perdedir. Hicaz makamı genellikle yeden perdesini vurgulayarak kesin karara ulaşmaktadır (Kutluğ: 2000, 179).

" Deniz kenarında bir ev yapmışam" İsimli türkünün analizi

Analizini yaptığımız eser Hicaz makamına ve 10/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 10/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır. Fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.10 zamanlı usulü oluşturan birimler (2+3+2+3), (3+2+3+2), (3+2+2+3), (3+3+2+2), (2+2+3+3) şekillerinde görülebilir. Bu eserin düzümün de (2+3+2+3) ve (3+2+2+3) biçimleri görülmektedir.10 zamanlı usul olduğundan bu iki adet 5/8'lik usulün birleşmesiyle oluşmuştur.

Tablo 9. 10/8 lik hicaz makamı örneği " Deniz kenarında bir ev yapmışam"

Makamsal dizisi	**:**	Hicaz dizisidir.
Ayağı	**:**	Garip
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Fa diyez''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **'La''** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''La''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk-Sevda türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	On ses
Ritmik yapısı	**:**	10/8

Örnek 9: " Deniz kenarında bir ev yapmışam " İsimli Türkünün Notası

4.10 Nişabür Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Buselik perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır

Dizisi: Yerinde Nişabür dörtlüsüne Hüseyni perdesinde Bir Kürdi dörtlüsünün Acem perdesinde Bir Çargah dörtlüsünün ve Neva perdesinde bir Buselik dizisinin eklenmesinden meydana gelmiştir.

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Yalnız bakiye diyezli do Nim Hicaz donanıma yazılır.

Yedeni: 2. Aralıkta ki la Dügah perdesidir[11]

Genişlemesi: Makam tiz taraftan esasen geniş bir bölgeye sahiptir. dar bir bölgede seyir göstermesine rağmen kalabalık bir dizi kümesine sahiptir. Güçlü perdesi neva perdesidir. Hüseyni perdesi üzerine uşşak yapıldığı zaman hüseyni asma karar görevini üstlenmektedir. makam inici çıkıcı bir nitelik göstermektedir. Neva perdesi etrafındaki Buselik çeşnisi veya dügah üzerinde rast dizisi ile başlayabilir. Makamı teşkil eden diziler içinde karışık olarak seyirler yapılabilir. Karara doğru rast dizisi terk edilip buselik üzerinde uşşak dörtlüsü içinde daha bayati makamına benzer şekilde karar vermektedir (Kutluğ: 2000, s. 418).

[11] http://eksd.org.tr/makamlar/nisaburek_makami.php Erişim tarihi 13/12/2018

'' Entaresi dımdım yar '' İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Nişabür makamına ve 4/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 4/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 4/4 lük ritim kalıbı Sivas yöresinde diğer usullere göre fazla kullanılmaktadır.

Tablo 10. 4/4 lük Nişabür makamı örneği '' Entaresi dımdım yar ''

Makamsal dizisi	**:**	Nişabür dizisidir.
Karar sesi	**:**	Si
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"Si'"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Mi'"**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser "**Re**" sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk-Sevda türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Dört ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4

Örnek 10: '' Entaresi dım dım yar '' İsimli Türkünün Notası

—1—
ENTARİSİ DIM DIM YAR
GELİR DİYE UMDUM YAR
YASSIYA KADAR BEKLEDİM
GÖZLERİMİ YUMDUM YAR
Bağlantı. HIMI HIMI HIMDA HIM HIM YAR
VIY VIY VIY DA VIY VIY YAR

—2—
ENTARİSİ TİREDEN
SU DOLDURUR DEREDEN
TEK CANIMIZ SAĞ OLSUN
MALI VEREN YARADAN
Bağlantı

—3—
ENTARİSİN BEN BİÇTİM
ATEŞİNE BEN DÜŞTÜM
NE TALİHSİZ BAŞIM VAR
HAYIRSIZ YARE DÜŞTÜM
Bağlantı.

4.11. Karciğar Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün Analizi

Dizisi: Dügah perdesidir.

Seyri: İnici çıkıcıdır.

Dizisi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne Neva perdesinde Hicaz beşlisinin ilavesiyle oluşur.

Karcığar Makamı Dizisi

Donanımı: Segah (Koma si bemol) Hisar (Bakiye mi bemol) ve Eviç (Bakiye fa diyez) perdeleri donanıma yazılır.

Yedeni: Rast perdesidir.

Genişlemesi: Karciğar makamı, tiz taraftan simetrik genişler. Bu genişleme sonucunda aynı zamanda Neva perdesi üzerinde bir Uzzal dizisi meydana gelir. Yine Muhayyer perdesinde bir Kürdi dörtlüsünün kullanıldığı da görülür ki bu da Acemli Uzzal dizisini meydana getirir. Bundan başka Karcığar makamında Neva perdesi üzerinde bir ' Ortalama Hicaz Dizisi' ne de rastlanır (Salgar:2017, 102).

"Gah çıkarım gök yüzüne " isimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Karciğar makamına ve 4/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 2/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 2/4 lük ritim kalıbı Sivas yöresinde diğer usullere göre fazla kullanılmaktadır

Tablo 11. 2/4 lük' karciğar makamı türkü örneği " Gah çıkarım gök yüzüne "

Makamsal dizisi	**:**	Karciğar dizisidir.
Ayağı	**:**	Kerem
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses "**Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Sol"**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **"La"** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Yiğitlik- Kahramanlık konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Sekiz ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4

Örnek 11: "Gah çıkarım gök yüzüne " İsimli Türkünün Notası

GÂH ÇIKARIM GÖK YÜZÜNE

- 2 -

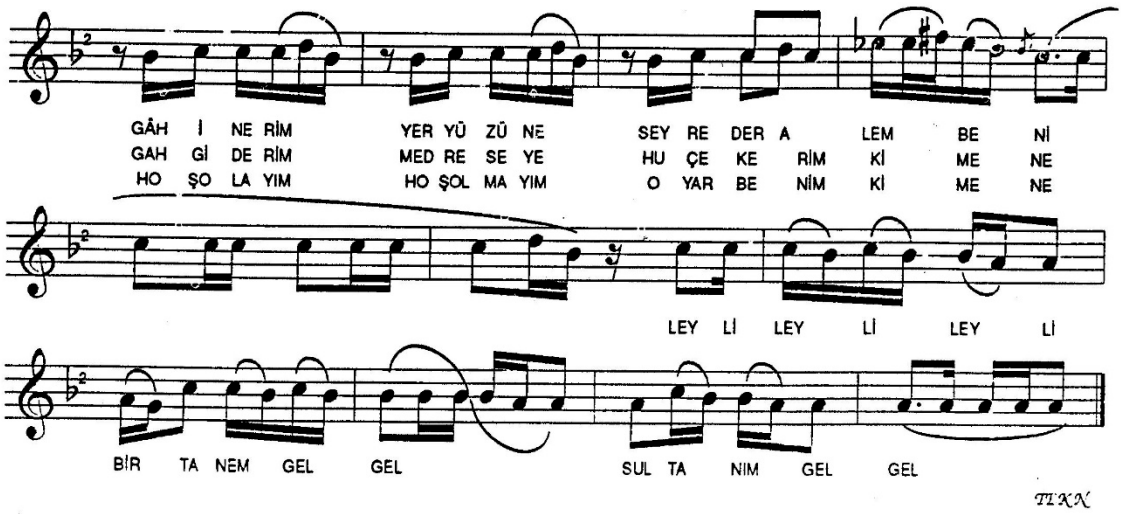

GÂH ÇIKARIM GÖK YÜZÜNE SEYREDERİM ÂLEMİ
GÂH İNERİM YER YÜZÜNE SEYREDER ÂLEM BENİ

BAĞLANTI :
LEYLİ LEYLİ LEYLİ
BİR TANEM GEL GEL
SULTANIM GEL GEL

GÂH GİDERİM MEYHANEYE DEM ÇEKERİM KİME NE
GÂH GİDERİM MEDRESEYE HÛ ÇEKERİM KİME NE

BAĞLANTI

KUL NESİMİ'YE SORDULAR YARİN İLE HOŞ MUSUN
HOŞ OLAYIM HOŞ OLMAYIM O YAR BENİM KİME NE

BAĞLANTI

4.12. Mahur Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Rast perdesidir.

Seyri: İnicidir.

Dizisi: Çargah makamı dizisinin Rast perdesine göçürülmüş şeklidir. Yani Rast perdesindeki Çargah beşlisine Neva perdesinde Çargah dörtlüsünün ilavesiyle oluşur.

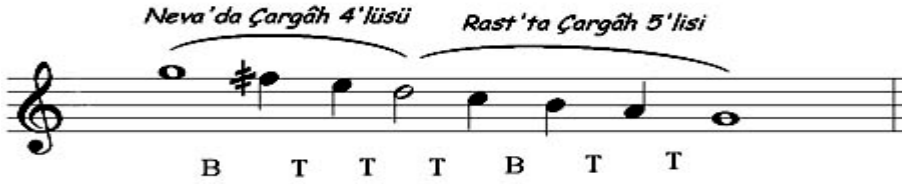

Mahur Makamı Dizisi

Güçlüsü: Birinci mertebe güçlü, Gerdaniye perdesidir. İkinci mertebe güçlü ise Neva perdesidir.

Donanımı: Mahur (küçük mücennep fa diyez) perdesi donanıma yazılır (Salgar:2017, 111 112).

Genişlemesi: Makam tiz taraftan simetrik olarak genişler pest taraftan da özellikle karar aşamasında Hüseyni Aşiran perdesine kadar da inebilir. Mahur makamı inici bir nitelik taşımaktadır. Tiz durak perdesi olan gerdaniyeden başlamaktadır. Mahur makamı gerdaniye perdesinden açılır ve gerdaniye etrafını çevreleyen seslerde dolaşılır. Hüseyni perdesi sıklıkla gösterilir ve üzerinde vurgulamalar yapılır. hüseyni perdesi üzerindeki nişabur makamı seyir ve çeşnisi içerisinde devam edilir. Mahur makamında karar gelmeden önce geveşt perdesi yeden olarak kullanılmaktadır (Kutluğ: 2000, s. 441).

'' Ey bülbül-ü şeyda" İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Mahur makamına ve 6/8'lik eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 6/8'lik eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 6/8'lik usulü oluşturan birimler genellikle 3+3 şeklinde görülmektedir. Bu eserde de 3+3 şeklinde kullanılmıştır.

Tablo 12 : 6/8 lik mahur makamı örneği "Ey bülbül-ü şeyda"

Makamsal dizisi	**:**	Mahur dizisidir.
Ayağı	**:**	Müstezat
Karar sesi	**:**	Sol
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"La"** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **"Sol"** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda İş-İmece türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Dokuz ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4

Örnek 12: " Ey bülbül-ü şeyda " İsimli Türkünün Notası

- 2 -

EY BÜLBÜL-Ü ŞEYDA

EY BÜLBÜL-Ü ŞEYDA YİNE EFGANE Mİ GELDİN
AZME GEL EY DİL ZAR İLE GİRYANE Mİ GELDİN
HER ŞEY ÇALIŞIR BİR SIFATI EYLEYE MAMUR
SEN CÜMLE SIFAT EHLİNİ VİRANE Mİ GELDİN

YAĞMUR GİBİ YAĞARSA BELA SEN BAŞ AÇARSIN
DOST YOLUNA CAN VERMEYE GURBANE Mİ GELDİN
BU HASTA REVANİYE ŞİFA REMZİN EDERSİN
DERDE DÜŞENİN DERDİNE DERMANE Mİ GELDİN

4.13. Zavil Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Rast perdesidir.

Seyri: İnicidir

Dizisi: Rast perdesindeki Çargah yani, Mahur dizisine seyrin ortasında ve sonunda Nikriz makamı dizisinin eklenmesinden meydana gelmiştir. Bu Nikriz geçkisi seyrin başında olmaz.

Güçlüsü: Gerdaniye perdesidir[12]

Genişlemesi: Zavil inici bir nitelik göstermektedir. Genelde mahur makamına karara doğru bir nikriz beşlisinin eklenmesi ile oluşmuştur. Zavil makamı tiz duraktan seyire mahur makamının çeşnisi ile başlamaktadır. Tiz durak olan gerdaniye perdesinde uzun asma kararlar vermektedir. Hüseyni perdesinde de kısa süreli duraklamalar yapabilir. Rast perdesinde verilen asma karardan sonra nikriz beşlisi yerine rast perdesinde Nigar beşlisi içinde seyrini göstererek karara varır. Bunun sonucunda gelinen kararda mahur makamının çeşnisi görülür ve yedenli olarak karar verilir (Kutluğ: 2000, s.293).

[12] http://www.eksd.org.tr/makamlar/zavil_makami.php Erişim tarihi 13/12/2018

'' Yaz gelince irençberler herg eder'' İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Zavil makamına ve 4/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın özelliklerini tam anlamıyla taşımadığı görülmektedir. Seyir olarak ta makam özellikleri dışında inici-çıkıcı olarak kullanılmıştır fakat eserde kullanılan Nikriz seyrine baktığımızda Zavil makamına uygundur. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 4/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 4/4 lük ritim kalıbı Sivas yöresinde diğer usullere göre fazla kullanılmaktadır.

Tablo 13. 4/4' lük Zavil makamı örneği " Yaz gelince irençberler herg eder"

Makamsal dizisi	**:**	Zavil dizisidir.
Ayağı	**:**	Müstezat
Karar sesi	**:**	Sol
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **''Fa diyez''** sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Fa "**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **''Sol''** sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk-Sevda türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Sekiz ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4

Örnek 13: “ Yaz gelince irençberler herg eder” İsimli Türkünün Notası

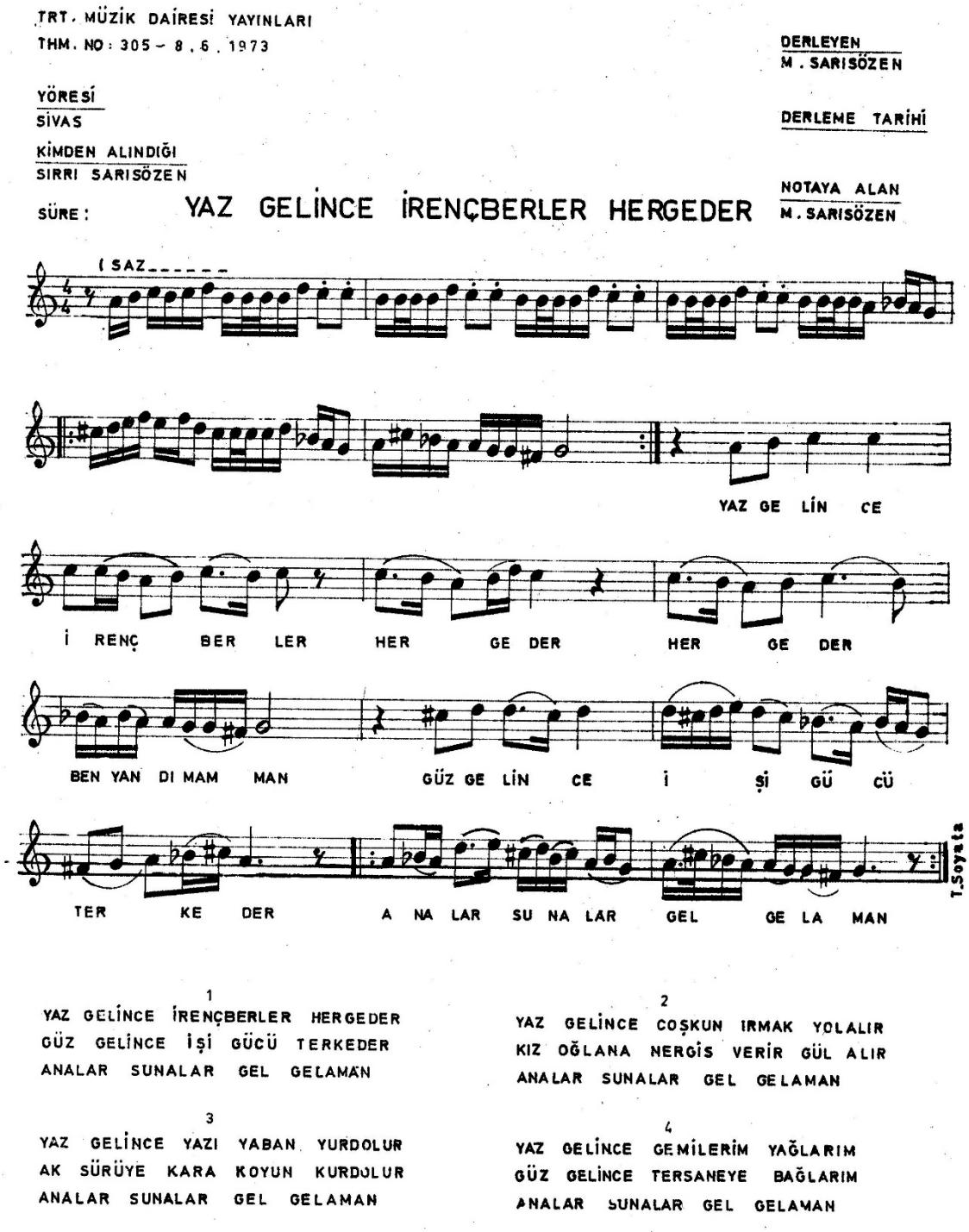

1
YAZ GELİNCE İRENÇBERLER HERGEDER
GÜZ GELİNCE İŞİ GÜCÜ TERKEDER
ANALAR SUNALAR GEL GELAMAN

2
YAZ GELİNCE COŞKUN IRMAK YOLALIR
KIZ OĞLANA NERGİS VERİR GÜL ALIR
ANALAR SUNALAR GEL GELAMAN

3
YAZ GELİNCE YAZI YABAN YURDOLUR
AK SÜRÜYE KARA KOYUN KURDOLUR
ANALAR SUNALAR GEL GELAMAN

4
YAZ GELİNCE GEMİLERİM YAĞLARIM
GÜZ GELİNCE TERSANEYE BAĞLARIM
ANALAR SUNALAR GEL GELAMAN

4.14. Saba Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Dügah perdesidir.

Seyri: Çıkıcı veya çıkıcı-inici olarak kullanılmıştır.

Dizisi: Çargah perdesindeki Zirgüle'li Hicaz dizisine yerinde Saba dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir. Saba dörtlüsündeki bakiye bemolü re (Hicaz perdesi) dört komalık bir değere sahip olmasına rağmen, makamın karakteristliği olarak kendi değerinden 1-2 koma kadar daha dik basılır.

Saba Makamı Dizisi

Güçlüsü: çargah perdesidir.

Donanımı: **Si** için koma bemolü (segah) **re** için bakiye bemolü (hicaz) donanıma yazılır.

Yedeni: Rast perdesidir (Salgar:2017, 82).

Genişlemesi: Saba makamına genel kural olarak dügah veya çargah açılarak başlanır. Seyir çıkıcı bir niteliktedir. Çargah perdesi makamın güçlü perdesidir. Çargah perdesi etrafındaki seslerde dolaşılırken segah üzerinde asma karar verilmektedir. Karar perdesi olan dügahta da asma kararlar verilebilir. Tekrar çargah perdesine dönülerek çargah vurgulanır ya da asma karar verilir. Çargah perdesinden sonra gerdaniye perdesi üzerindeki hicaz makamı seyri içine girilir. Acemde vurgulama yapılır ve çargaha inilerek asma kararlardan sonra segahta asma kararlar verilerek dügah perdesine düşülür. Rast perdesinden yeden almak üzere dügah perdesinde kesin karara varılır (Kutluğ: 2000, 338).

"Irmağın geçeleri" İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Saba makamına ve 4/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda aranağmede Uşşak başlayıp sonunda si bemol alarak kürdi bitmektedir, söze saba makamıyla girmekte fakat karara giderken tekrar si bemol alarak karar ediyor buna saba-zemzeme makamı denir eser tam olarak makam özelliklerini taşımasa da çeşnilerinden dolayı saba makamı diyebiliriz. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 4/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir. 4/4 lük ritim kalıbı Sivas yöresinde diğer usullere göre fazla kullanılmaktadır.

Tablo 14. 4/4 lük saba makamı örneği "Irmağın geçeleri"

Makamsal dizisi	**:**	Saba dizisidir.
Ayağı	**:**	Kalenderi
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses "**Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Re"** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **" La"**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Beş ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4

Örnek 14 " Irmağın geçeleri " İsimli Türkünün Notası

IRMAĞIN GEÇELERİ

- 2 -

IRMAĞIN GEÇELERİ
AĞAM GURBAN KIZ KALDIR PEÇELERİ HEY
BU GÜZELLİK SENDEYKEN
AGAM ÖLDÜRÜN NİCELERİ

BÖYL'OLSUN DA NAZLI YÂRİM BÖYL'OLSUN HEY
BU YAZLIK DA BU KIŞLIK DA BÖYL'OLSUN HEY

IRMAK SIRA SU SIRA
AĞAM İPLİK SARA MASURA HEY
KOYUN OLSAM YAYILSAM
AGAM YÂRİMİN ARDI SIRA HEY

BÖYL'OLSUN DA NAZLI YÂRİM BÖYL'OLSUN HEY
BU YAZLIK DA BU KIŞLIK DA BÖYL'OLSUN HEY

4.15. Hüzzam Makamı Özellikleri ve İlgili Türkünün İncelenmesi

Durağı: Segah perdesidir.

Seyri: İnici-çıkıcıdır

Dizisi: Hüzzam makamı dizisi, Yerinde Hüzzam beşlisine Eviç perdesinde bir Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle meydana gelmiştir. Az kullanılan bı diziye Neva perdesi üzerinde bir Hümayün dizisinin katılarak makamı oluşturduğunu görmekteyiz. Bu durumda Gerdaniye perdesi üzerinde bir Buselik beşlisi meydana gelir. Neva perdesi üzerindeki bu dizi dönem dönem "Ortalama Hicaz Dizisi" şeklinde de kullanılmıştır. Makamın karakteristiği, Hisar perdesinin kendi değerinden bir koma kadar dik basılmasıdır

Hüzzam Makamı Dizisi

Güçlüsü: Neva perdesidir.

Donanımı: Si için koma bemolü (Segah) mi için bakiye bemolü (Hisar), fa için bakiye diyezi (Eviç) perdeleri donanıma yazılır.

Yedeni: Bakiye diyezli la Kürdi perdesidir (Salgar:2017, 82).

Genişlemesi: Hüzzam makamı inici çıkıcı bir seyir göstermektedir. Çoğunlukla güçlü perdesi olan neva dan açılarak makama girilmektedir. Neva perdesi bu makamda güçlü perde olmasının yanı sıra en çok asma karar verilen perdeyi de temsil etmektedir. Segah perdesi ile gerdaniye perdesi arasındaki seyirler makamın temelindeki seyirleri göstermektedir. Nevanın dışında gerdaniye ve hisar perdeleri de önemli asma karar perdeleridir. Neva perdesi etrafındaki sesler dolaşıldıktan sonra rast perdesine doğru inilerek tekrar neva gösterilir. Hisar perdesi de bu esnada gösterilerek segah perdesine doğru seyredilir ve segah perdesinde karara varılır (Kutluğ: 2000, 203).

'' İreyhan ekermisin'' İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Hüzzam makamına ve 2/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 2/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.

Tablo 15. 2/4 lük Hüzzam makamı örneği " İreyhan ekermisin"

Makamsal dizisi	**:**	Hüzzam dizisidir.
Ayağı	**:**	Misket
Karar sesi	**:**	Si
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses "**Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Sol"** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **"Si "**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Sekiz ses
Ritmik yapısı	**:**	2/4

Örnek 15: " İreyhan ekermisin " İsimli Türkünün Notası

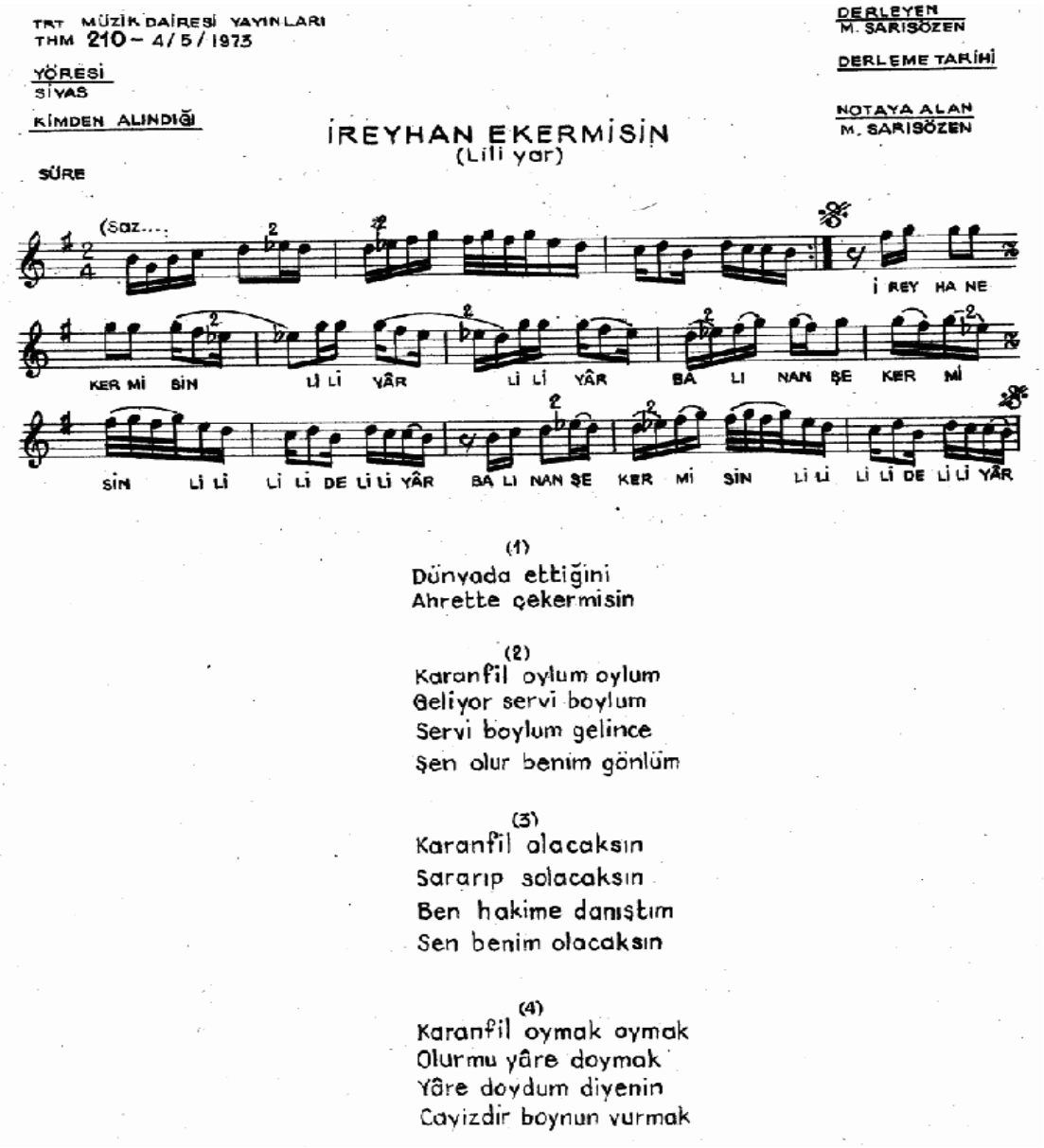

(1)
Dünyada ettiğini
Ahrette çekermisin

(2)
Karanfil oylum oylum
Geliyor servi boylum
Servi boylum gelince
Şen olur benim gönlüm

(3)
Karanfil olacaksın
Sararıp solacaksın
Ben hakime danıştım
Sen benim olacaksın

(4)
Karanfil oymak oymak
Olurmu yâre doymak
Yâre doydum diyenin
Cayizdir boynun vurmak

4.16. Birden Fazla Makamı Barındıran Eserler

TRT repertuarında bulunan Sivas türkülerini makamsal açıdan incelediğimizde birden fazla makamı barındıran eserlerde bulunmaktadır

" Kır Ata Vurdum Kaşayı" İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Buselik + Hicaz makamına ve 2/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 4/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.

Tablo 16. 2/4 lük Buselik + hicaz makamı örneği " Kır Ata Vurdum Kaşayı"

Makamsal dizisi	**:**	Buselik+hicaz dizisidir.
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"La "**sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser **"La "**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda Aşk- Sevda konusu olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Dokuz ses
Ritmik yapısı	**:**	4/4+6/4

Örnek 16 :" Kır ata vurdum kaşağı " İsimli Türkünün Notası

1
KIR ATA VURDUM (DA) KAŞAYI
DİNLEMEZ (OF) BEYİ BEYİ PAŞAYI
KİM SEVMEZ KÜÇÜCÜK ANŞAYI
ELMASIN (OF) GİDİ SABAH OLMASIN

2
KIR ATA VURDUM (DA) KAMAYI
AĞLATTIM (OF) GARİP ANAYI
NEYLEYİM YARSIZ DÜNYAYI
ELMASIM (OF) GİDİ SABAH OLMASIN

'' Kurbanlar Tığlanıp'' İsimli türkünün incelenmesi

Analizini yaptığımız eser Hüseyni + Hicaz makamına ve 2/4 lük eserlere örnek olarak incelenmiştir. Türkünün makam yapısına baktığımızda makamın dizisi ile aynı seslerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Söz kısmı hicaz aranağme hüseyni olarak kullanılmış karara giderken kürdi perdesini göstermiştir. Usul yönünden bakacak olursak yörede icra edilen diğer 2/4 lük eserlerde bu ritim kalıbına yakın kullanılmaktadır fakat türkünün temposu, hece ölçüsü ve ezgisine göre değişiklik gösterebilir.

Tablo 17. 2/4 lük hüseyni+hicaz makamı örneği " Kurbanlar Tığlanıp"

Makamsal dizisi	**:**	Hüseyni+Hicaz dizisidir.
Karar sesi	**:**	La
En pes sesi	**:**	Eserde kullanılan en pes ses **"Sol"**sesidir.
En tiz sesi	**:**	Eserde kullanılan en tiz ses **"Sol"** sesidir.
Bitiş sesi	**:**	Eser**" La "**sesiyle bitmektedir.
Konusu	**:**	Eserin sözlerine baktığımızda deyiş türü olduğu görülmektedir.
Ses genişliği	**:**	Sekiz ses
Ritmik yapısı	**:**	7/8

Örnek 17: " Kurbanlar tığlanıp " İsimli Türkünün Notası

- 2 -

KURBANLAR TIĞLANIP

KURBANLAR TIĞLANIP GÜLBENK ÇEKİLDİ
GAFLET UYKUSUNDAN UYANIP GELDİM
DÖRT KAPI KİLİDİ ANDA AÇILDI
YÜZÜM ÜRYAN EDİP PEYMANA GELDİM

EVEL EŞİĞİNE KOYDUM BAŞIMI
İCERİ ALDILAR DÖKTÜM YAŞIMI
ERENLER YOLUNDA KIRK SAVAŞIMI
CAN BAŞ FEDA EDİP KURBANA GELDİM

OL DEMDE UYANDI BÂTIN ÇIRAĞI
REHBERİM BOYNUMA BENDETTİ BAĞI
ÜCER ADIM İLE ATTIM AYAĞI
KOÇ KURBAN DEDİLER İNANA GELDİM

DÖRT KAPI SELAMIN VERİP ALDILAR
PİRİN HUZURUNA ÇEKİP YEDDİLER
EL ELE EL HAKKA OLSUN DEDİLER
HENÜZ MASUM OLUP CİHANA GELDİM

TRT repertuarında bulunan 312 Sivas türküsünün makam ve usul grafikleri

Tablo 18. Türkülerin makamlara göre dağılımları

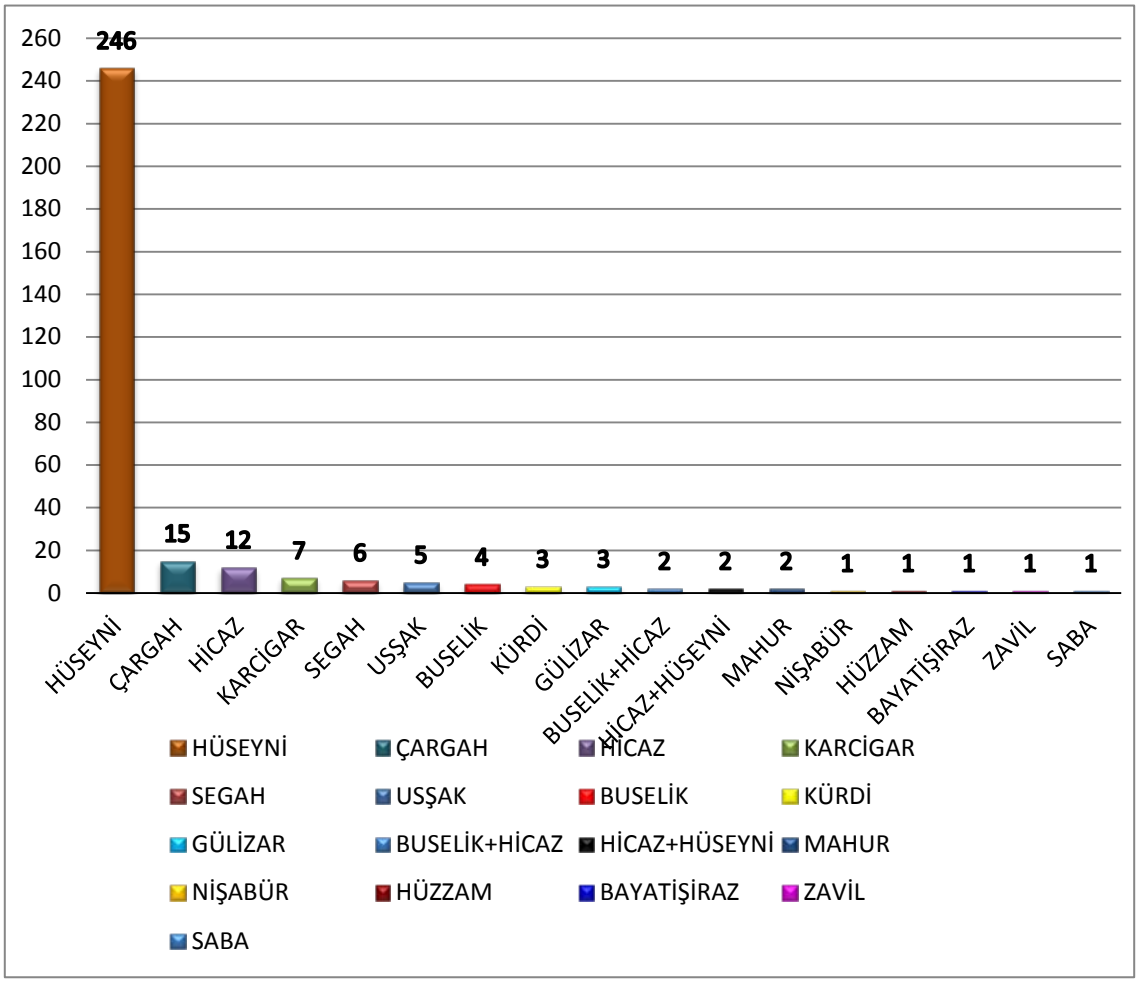

Yukarıda oluşturuluşmuş olan türkülerin makamlara göre dağılımı tablosunda 312 türkünün incelemesi sonucunda 246 Hüseyni, 15 Çargah, 12 Hicaz, 7 Karciğar, 6 Segah, 5 Uşşak, 4 Buselik, 3 Kürdi, 3 Gülizar, 2 Buselik+ Hicaz, 2 Hicaz+Hüseyni[13], 2 Mahur, 1 Nişabur, 1 Hüzzam, 1 Bayatı Şiraz, 1 Zavil, 1 Saba makamı ortaya çıkmıştır. Ayak tasniflerinde ise birinci sırayı kerem ayağı almaktadır. İçinde Uşşak, Hüseyni, Gülizar, Kürdi, Karcığar, Bayatı makamlarını barındıran kerem ayağı 265 türküyü barındırmaktadır.

[13] 2 Buselik+ Hicaz, 2 Hicaz+Hüseyni olarak belirlediğimiz türkülerin her iki makamı'da barındırdığı görülmüştür

Garip ayağı, 12, Misket ayağı 7, müstezat ayağı 22, kalenderi ayağı 1 türküden oluşmaktadır. İki türküde garip, müstezat iki ayrı türküde de garip, kerem ayaklarının ikisini, de barındırdığı görülmüştür.

Tablo 19. Türkülerin usullere göre dağılımları

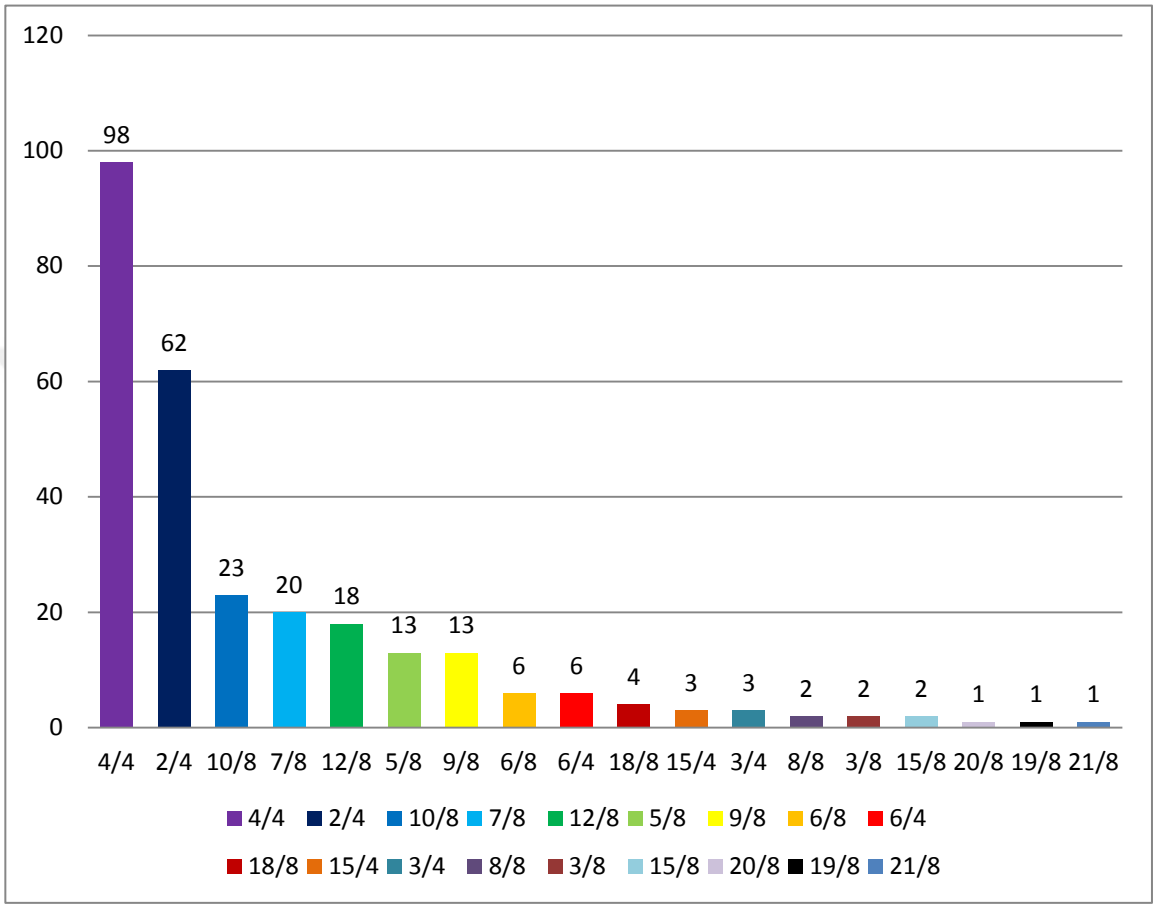

Grafiğe göre yöredeki türkülerde, basit usul olarak tanımlanan 4/4 ve 2/4 kalıpları ağır basmaktadır. 98 adet 4/4, 62 adet 2/4, 23 adet 10/8, 20 adet 7/8, 18 adet 12/8, 13 adet 5/8, 6 adet 6/8, 4 adet 10/8, 3 adet 15/4, 3 adet ¾, 2 adet8/8, 2 adet 3/8, 2 adet 15/8, 1 adet 20/8, 1 adet 19/8, 1 adet 21/8 ölçü kalıpları bulunmaktadır.

İncelenen 312 türkünün içerisinde belli bir ölçü ile başlayıp daha sonra ölçü değiştiren türkülerde mevcuttur. Bu türküler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 20.Türkü içerisinde ölçü değiştiren eserler

TÜRKÜ İÇERİSİNDE ÖLÇÜ DEĞİŞTİREN ESERLER		
REPERTUAR NO	ESERLER	USULLER
603	Çemberimi Çaldım Taşa	2/4 6/8
4054	Ela Gözlü Nazlı Dilber	9/8 7/8
686	Gitme Yarim Uzağa	6/8 2/4
1166	Karşıda Fiğ Otlanır	4/4 10/8
755	Kır Ata Vurdum Kaşağı	4/4 6/4
1822	Sarardım Ben Sarardım	5/5 4/4
1802	Üç Kuşduk Uçar idik Havada	9/8 7/8 11/8
2809	Giderim Kırağından	4/4 2/4
2789	Kuzu Gelir Ütükten	18/8 8/8
1603	Gine Dertli Dertli İnliyorsun	9/8 8/8
1460	Kır At Dağları Aşmalı Bugün	10/8 9/8 2/4
1196	Merdiven Üstündeyim	4/4 6/4
3511	Mursuldan Çıktım Hekmeye Doğru	2/4 5/8 5/4
79	Çay Aşağı İnerken	12/8 18/8
3773	Dut Ağacı Dut Verir	12/8 6/8
953	Bülbül Bir Yumurta Guzlar	2/4 6/4
4387	Ağlayalım Atatürk'e	7/8 8/8
544	Çamlıbel'e Süreydim Yolunu	5/8 8/8
3710	Kulak Ver Sesime Dinle Vatandaş	5/8 2/4 4/4 3 / 4 6/4
3273	Ne Bek Uzağımmış Boz Yerin Yolu	20/8 18/8
784	Ne Ötersin Dertli Dertli	10/8 8/8
4274	Okudum Mektepte	7/8 9/8 13/8
4282	Salını Salını Gelen Efendim	4/4 7/4
4269	Seher Vakti Senin	12/8 6/8 7/8
449	Şu Karşıki Dağlar	7/8 4/4 5/8 6/8
1192	Yaprak Gazanın Altı Söküldü	6/4 4/4
3188	Gül Menekşe Senden Almış Kokuyu	10/8 12/8 7/8
2124	Niçin Ağlamayım Niçin Gülmeyim	11/4 12/4
2749	Sultan Suyu Gibi Çağlayıp Akma	4/4 6/4
2750	Üç Beş Aşık Bir Araya Gelmişler	4/4 6/4
1920	Bağlandı Yollarım Galdım Çaresiz	19/8 13/8 10/8 14/8
1452	Yüce Dağ Başında Bir Kuş Uçurdum	9/8 5/8
774	Ağılın Altı Kenger	4/4 2/4
2549	Makinenin Koluyum	4/4 6/4

Tablo 21. TRT Repertuvarındaki Sivas Türkülerinin Makam-Ayak, Usul- Tür Yönünden Tasnifi

EZGİ ADI	KAYNAK KİŞİ	NOTAYA ALAN	DERLEYEN	USULU	MAKAMI-AYAĞI	TÜRÜ	Rep. No
AKIL GEL BERİ GEL BERİ	Âşık İsmail Nar	Yücel Paşmakçı	TRT Ankara Rad. THM Md.	4/4	Hüseyni/ Kerem Ayağı	Kırık Hava	2110
ALÇACIK DUVAR ÜSTÜ	Kemal Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/ kerem ayağı	Kırık Hava	308
ASMANIN TEPESİNDE	Selahattin Erorhan	Ahmet Sezgin	Ahmet Sezgin	4/4	Hüseyni/ Kerem Ayağı	Kırık Hava	3060
ATIM YOK Kİ BİNEYİM	Vahap Şentürk/Ahmet Turan Şentürk	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	10/8	Hüseyni/ Kerem Ayağı	Kırık Hava	3814
ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ	Yaşar Moral	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	9/8	Hüseyni/ Kerem Ayağı	Kırık Hava	319
BACANIZDA OT MUYDUM	Satı Göktaş	Osman Duran	Leyla Göktaş	3/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2543
BAD-I SABA SELAM SÖYLE O YARE	Ali Coşkun	Altan Demirel	Yıldıray Çınar	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3660
BAHÇELERDE VEZ OLUR	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	292
BEN AĞLARIM YANE YANE	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	15/4	Kürdi/Kerem Ayağı	Kırık Hava	667
BENİ ŞAD ETMEDİ BU ÇARKI FELEK	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	259
BENİM ADIM BENLİ AYŞE	Zekiye - Osman Şan	Tuncer İnan	Ömer Şan	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3918
BENİM ADIM DERTLİ DOLAP	Müslüm Sümbül	N. Tüfekçi/YPaşmakçı	Nida Tüfekçi/Yücel Paşmakçı	8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	16
BİCO NERDEN GELİYON	Şarkışla'lı Mehmet	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	3/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	273
BİCO'YUN ELLERİNDE	Şarkışla'lı Mehmet	Ateş Köyoğlu	Ankara Devlet Konservatuar	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2459
BİR CEYLAN BAHÇEYE GÖTÜRDÜ BENİ	Yüksel Yıldız	Süleyman Yıldız	Süleyman Yıldız	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2683
BİR GÜZEL ŞUHA DEDİM	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	967
BİR SİGARA VER BANA	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	413
BİRGÜN BAŞIM ALIP ÇIKAR GİDERİM	Yüksel Yıldız	Ahmet Turan Şan	Muzaffer Erdem	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4056
BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ	Âşık Ali İzzet Özkan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	477
BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ	Feyzullah Çınar	Nida Tüfekçi	TRT Müzik Dai.Başk.THM Md.	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1562
BUGÜN DOST YARALANMIŞ	Muhlis Akarsu	Yunus Karaca	Banttan Yazıldı	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4138
ÇEKİN HALAY DİZİLSİN	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	589
ÇEKİRGEMİN AYAĞINDA NALİNİ	Kemal Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Kürdi/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3920
ÇEMBERİMİ ÇALDIM TAŞA	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4 6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	603
DAM BAŞINDA HEZEN VAR	Lütfi Gülşen	***Osman* Özdenkçi**	Osman Özdenkçi	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3487
DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	437
DENİZ KENARINDA BİR EV YAPMIŞAM	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	349
DERMAN ARARDIM DERDİME	Zeliha Hatun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	15/4	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	668
DİYAR DİYAR GEZDİM	Ali Coşkun	Altan Demirel	Yıldıray Çınar	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4139
DİYARBEKİR OCAKTIR	Sırrı Sarısözen	Muzaffer	Muzaffer	10/8	Hüseyni/Kerem	Kırık	1680

		Sarısözen	Sarısözen		Ayağı	Hava	
DURNAMIN KANADI YEŞİL	Zeli Hatun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	555
EL NE BİLİR YAR AŞKINA YANDIĞIM	Mahmut Erdal	Erdem Çalışkanel	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4052
ELA GÖZLÜ NAZLI DİLBER	Mahmut Erdal	Erdem Çalışkanel	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	9/8 7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4054
ELİFİM YAR BEYİM YAR	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3914
ENTARİSİ DIM DIM YAR	Osman Şan	Ömer Şan	Ömer Şan	4/4	Nişabür	Kırık Hava	1281
EVLERİNİN ÖNÜ ÜÇ AĞAÇ ÜZÜM YERİ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Çargah/	Kırık Hava	1016
EVLİYALAR MENZİLİDİR	Âşık Süleyman	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	996
EY BÜLBÜL-Ü ŞEYDA YİNE EFGANE Mİ GELDİN	Âşık Veli Revani	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/8	Mahur/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	3046
FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	A. Kadir Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	315
GÂH ÇIKARIM GÖK YÜZÜNE	Yöre Ekibi	Erdem Çalışkanel	Talip Özkan	2/4	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4245
GALDIRMA KOLLARIN DURSUN BOYNUMDA	Satı Göktaş	TRT THM Repertuar Kurulu	Leyla Göktaş	21/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2579
GAPIYA ÇIKTIM Kİ YELLER ESİYOR	Osman Şan	Ömer Şan	Ömer Şan	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1341
GELDİM ŞU ALEMİ ISLAH EDEYİM	Feyzullah Çınar	Nida Tüfekçi	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1469
GELİN AĞLAYALIM YURDU SEVENLER	Âşık Haydar	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	7/8	Uşşak/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1506
GELMİŞ İKEN BİR HABERCİK SORAYIM	Ali Sultan	Yücel Paşmakçı	Turan Engin	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2669
GİDEN AY DUTULUR MU (LEYLA'LAR YAYLALAR)	Satı Göktaş	Osman Duran	Leyla Göktaş	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2550
GİTME YARİM UZAĞA	Turan Hürkardeş	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/8 2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	686
GÖNÜL NİÇİN AHVALİMİ BİLMEZSİN	Ali Coşkun	Erdem Çalışkanel	TRT Müzik Dai.Başk.THM Md	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4307
GÜLLÜM GÜLE DARILMIŞ	Mebrure Avas	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	332
HALAY BAŞI KİM ÇEKER	Ali Baştuğ	Mustafa Özgül	Mustafa Özgül	6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1211
HAZAN İLE GEÇTİ ŞU BENİM ÖMRÜM	Hamza Başyurt	Can Etili	Can Etili	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3189
HOROZUMU KAÇIRDILAR	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	626
İNCELEM YAR İNCELEM	Sivas'lı Hafız Halid	Ömer Şan/Ahmet Turan Şan	Plâktan Yazıldı	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3932
İNSAN KISIM KISIM YER DAMAR DAMAR	Ali Delice	Yücel Paşmakçı	TRT Ankara Rad. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2097
İREYHAN EKER MİSİN	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüzzam/Misket Ayağı	Kırık Hava	210
IRMAĞIN GEÇELERİ	Kemal Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Saba/Kalenderi Ayağı	Kırık Hava	3909
İZMİR'İN İÇİNDE AL YEŞİL BAYRAK	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1431
KABA ÇAMI OYDULAR	Nevzat Karabıyık	Arif Meşhur	Arif Meşhur	6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1459
KALE KALEYE KARŞI	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	1732
KALEDEN İNDİM ANCAK	Osman Şan	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	17
KAMİL OLANLARIN BELLİDİR YERİ	Hamza Başyurt	Can Etili	TRT İstanbul Rad.THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2891
KARŞIDA FİĞ OTLANIR	Yöre Ekibi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4 10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1166

KAYA DİBİ KAR İMİŞ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	279
KEKLİĞİDİM VURDULAR	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	785
KIR ATA VURDUM KAŞAĞI	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4 6/4	Buselik+ hicaz/Garip/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	755
KİREMİT BACALARI	Halil Söyler/ Ömer Altuğ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	7/8	Gülizar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	463
KOYUN SENİ GÜDE GÜDE GETİRDİM	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	740
KÖPRÜYE VARINCA KÖPRÜ YIKILDI	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	428
MADIMAK OYLUM OYLUM	Fahri Karaoğlan	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1737
NASİP OLSA GİNE GİTSEM YAYLAYA	Talibi Coşkun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	309
PINAR BAŞINDA DURMA	Yıldız Yurtsever	Mehmet Erenler	TRT İstanbul Rad.THM Md.	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3381
PINARDAN DUDU GEÇTİ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Gülizar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	836
SARARDIM BEN SARARDIM	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/4 4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1822
SARI KAVUNUN YILI	Musa Çeken	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Bayatişiraz/Kerem Ayağı	Kırık Hava	820
SEN TABİBSİN SARAMAZSIN YARAMI	Muhlis Akarsu	Can Etili	Can Etili	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4142
SİYAH SAÇLARIN DA HATEM YÜZLERİN	Feyzullah Çınar	Mehmet Özbek	Mehmet Özbek	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2533
SU BULANIK İÇİLMEZ	Filinta Niyazi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	12/8	Uşşak	Kırık Hava	819
ŞU DERENİN UZUNU	Filinta Niyazi	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	180
TUMB ÜSTÜNE OTURDUM	Yöre Ekibi	Yücel Paşmakçı	Muzaffer Erdem	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1779
TÜRKMEN KIZI	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Gülizar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3907
TÜRKMEN KIZI BAR OYNUYOR	Âşık Ali İzzet Özkan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	748
TÜRKMEN KIZI UN ELİYOR	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	290
ÜÇ KUŞUDUK UÇAR İDİK HAVADA	Sevinç Sarısözen	Neriman Tüfekçi	Neriman Tüfekçi	9/8 7/8 11/8	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	1802
YAKIŞIR ALLAR SANA	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	697
YAYLADAN GELİRİM YÜKÜM ÜZÜMDÜR	Hasan Irmak	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	82
YAZ GELİNCE İRENÇBERLER HERG EDER	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Zavil/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	305
YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR IŞIK	Nurettin Güler	Ahmet Yamacı	TRT Ankara Rad. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3102
ZEYNEP NERDEN GELİYON	Ahmet Başer	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1825
SABAH OLDU ŞAVKIN BATMAZ	Nuri Üstünses	Kubilay Dökmetaş	Plak'tan yazıldı	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4334
HARMANA ÇIKTIM DA KOYUNLAR KUZU	Hasan Irmak	Altan Demirel	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	9/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	4064
ERZURUM OVALARI(SEKSEN ÖRÜK)	Pehlül Selam/T.Selam/R. Çınar	Uğur Kaya	Uğur Kaya	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4009
DEĞİRMEN DÖRT DOLANIR	Remziye Akkaplan	Necla Akben	Necla Akben	4/4	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	2800
EVLERİ FADİME'LİM	Remziye Akkaplan	Necla Akben	Necla Akben	15/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	2805
EVLERİNİN ÖNÜ BUDUR	Remziye Akkaplan	Necla Akben	Necla Akben	12/8	Buselik/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	2806
GİDERİM KIRAĞINAN	Remziye Akkaplan	Necla Akben	Necla Akben	4/4 2/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık	2809

						Hava	
KAR YAĞAR BARDAN BARDAN	Remziye Akkaplan	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	20.Ağu	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	6
KUZU GELİR ÜTÜKTEN (ALLILAR)	Remziye Akkaplan	Necla Akben	Necla Akben	18/8 8/8	Buselik/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	2789
KOYUN GELİR YATA YATA (1.Örnek)	Hasan Küpeli	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	605
AÇIL MOR MENEVŞEM BAHAR ERİŞDİ	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	498
AŞAN BİLİR KARLI DAĞIN ARDINI	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	919
BEN DE ŞAŞTIM BU GÖNLÜMÜN ELİNDEN	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	336
BENİ GÖRÜP YÜZÜN ÖTE DÖNDERME	Nuri Üstünses	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2467
BİR SABAH UĞRADIM GÖL KENARINA	Aziz Pala	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	896
ÇERMİĞİN ALTINDA BÜYÜK BİR DERE	Muzaffer Şahin	Altan Demirel/İ. Öztürk	Muzaffer Şahin	6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3793
DAM ÜSTÜNDE ÇUL SERER	Âşık Ali Kızıltuğ	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	646
DERE GEÇİT VERMEZSE	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	324
DUMLUCA'NIN BAYIRINA	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	9/8	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	538
ENDİM DAVET ETTİM KOÇ BABAYI	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	263
EŞİMDEN AYRILDIM YOKTUR KARARIM	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	244
GİNE DERTLİ DERTLİ İNİLİYORSUN	Mahmut Erdal	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	9/8 8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1603
GİNE GAM YÜKÜNÜN KERVANI GELDİ	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1581
GİTME DURNAM GİTME YOLLAR IRAKTIR	Muzaffer Şahin	Altan Demirel/İ. Öztürk	Muzaffer Şahin	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3794
HALİL OĞLAN GEL SENİNLE KAÇALIM	Nuri Üstünses	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	112
İPEK MENDİL DANE DANE	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	256
İZZET'İ ÇAĞIRIN EY KALBİ MERMER	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	246
KAHPE FELEK ŞAŞIRTTIRDI YOLUMU	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1172
KARA DUTA YASLANDIM	Nuri Üstünses	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	2/4	Uşşak/Kerem Ayağı	Kırık Hava	116
KATI HAVADAN UÇARSIN	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	1707
KIR AT BU DAĞLARI AŞMALI BUGÜN	Âşık Ali Kızıltuğ	Nida Tüfekçi	TRT İstanbul Rad.THM Md.	10/8 9/8 2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1460
KURBANLAR TIĞLANIP GÜLBENK ÇEKİLDİ	Âşık Ali Metin	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	7/8	Hüseyni+ Hicaz/Kerem+Garip Ayağı	Kırık Hava	3052
MERDİVEN ÜSTÜNDEYİM	Sait Ateş	Mustafa Özgül	Mustafa Özgül	4/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1196
MURSAL'DAN ÇIKTIM HEKME'YE DOĞRU (BARABAR)	Âşık Ali Kızıltuğ	Ömer Şan	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.	2/4 5/8 5/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3511
NEFES HARCEYLEME	Mahmut Erdal	Erdem Çalışkanel	Banttan Yazıldı	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3838
OSANDIM SENİN ELİNDEN	Mahmut Erdal	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	19/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2281
ÖMÜR BAHÇASININ GÜLÜ SOLMADAN	Âşık Ali Metin	Yücel Paşmakçı	İstanbul Radyosu THM Md.	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3927
SANA NASİHATİM VAR	Mahmut Erdal	Altan Demirel	Yıldıray Çınar	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2580
ULU TANRI SENİ ÖVMÜŞ YARATMIŞ	Nuri Üstünses	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	4/4	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1677

YANDIM ALLAH YANDIM YATAMIYORUM	Nuri Üstünses	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1135
YÜRÜ YÜRÜ YALAN DÜNYA	Hasan Erdoğan	Yücel Paşmakçı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2694
GARŞIDAN GAZ GELİYOR	İsmet Macun	Erkan Sürmen	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2448
KAHPE FELEK SANA NETTİM NEYLEDİM	Bekir Tektaş	Osman Özdenkçi	Osman Özdenkçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1752
KEKLİĞİ VURDUM UÇTU (SÜRMELİM)	İsmet Macun	Erkan Sürmen	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.	6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2447
TİREN GELDİ MORMANA'YA DAYANDI	Haydar Doğan	Mustafa Özgül	Mustafa Özgül	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2972
ÖTME BÜLBÜL ÖTME ŞEN DEĞİL BAĞIM	Hasan Eylen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	203
AKŞAM OLUR GARANLIĞA GALIRSIN	Mehmet Yüzgeç	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	3/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	909
ÇAY AŞAĞI İNERKEN	Yöre Ekibi	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	12/8 18/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	79
MADIMAH BİTTİ M'OLA	Hüseyin Aslan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	595
BU KAVAK MEŞE KAVAK	Erol Karadere	Tuncer İnan	Turgay Özdemir	4/4	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	4146
DUT AĞACI DUT VERİR	Semiha Akdemir/Suzan Dursun	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	12/8 6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3773
DAĞDA ARDIÇ KURUSU	Muzaffer Erden	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	18/8	Buselik/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	1507
GELDİ GEÇTİ GÜZELLERİN KERVANI	Haydar Tatlısu/Hamza Başyurt	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1465
AY DOĞDU BATMADI MI	Bekir Topuz	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	***	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3235
EKİNLER DESTE DESTE	Nadiye Türkoğlu/Ünzile Bilim	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	12/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	3803
PANCAR PEZÜK DEĞİL Mİ	Nadiye Türkoğlu/Ünzile Bilim	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3804
ANAM BENİ SOĞUK SUYA YOLLADI	İsmail Kılıç	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	402
GİDERSEN BİZE UĞRA	Mehmet Ali Torun	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1610
HEY GÜZELLER GÜZELLER	Dursun Şahin	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	607
KALENİN BAŞINDA EKERLER DARI	Bebek İsmail	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4
SABAHTAN ERKENDEN GELMİŞ ÇEŞMEYE	Mehmet Ali Torun	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	47
TÜRKMEN KIZI SÜT PİŞİRİR	Mehmet Ali Torun	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	4/4	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	1674
YARİMİN KAŞLARI KALEM	Mehmet Torun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1146
AH EDİP AĞLAMA ZÜLFÜ SİYAHIM	Muhlis Akarsu	Soner Özbilen	Muhlis Akarsu	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2670
BİZ CANLARI GÜLE VERMİŞİZ	Âşık Süleyman Fahri	Muzaffer Sarısözen	TRT İzmir Rad. THM Md.	7/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	2469
BU YARAYI DOSTTAN ALDIM EZELİ	Muhlis Akarsu	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1205
BUGÜN BEN GÜZELLER ŞAHINI GÖRDÜM	İlyas Güldibi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	543
BUNDAN SONRA BEN O YARE KÜSKÜNÜM	Muhlis Akarsu	Erkan Sürmen	TRT Müzik Dai. Başk THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2915
BÜLBÜL BİR YUMURTA GUZLAR	Âşık Ahmet Başer	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	953

ÇAY AŞAĞI İZ GİDER	Muhlis Akarsu	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı	18/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	1209
DAĞLAR SENİ DELİK DELİK DELERİM	Muhlis Akarsu	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2128
DAMA ÇIKMA ÜŞÜRSÜN	İsmail Nar	Can Etili	Can Etili	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3646
DELİ GÖNÜL FERYAT ETME BOŞUNA	Muhlis Akarsu	Ahmet Turan Şan	Banttan Yazıldı	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4309
DOST BAĞININ MEYVALARI ERİŞDİ	Yüksel Yıldız	Musa Eroğlu	Musa Eroğlu	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2659
EY SEVDİĞİM SANA ŞİKAYETİM VAR	Muhlis Akarsu	Mustafa Özgül	TRT Ankara Rad. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3883
GEL BENİ HALIMA BIRAK	Muhlis Akarsu	Işık Başel	Erkan Sürmen	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2841
GEL GÖNÜL GİDELİM AŞK ELLERİNE	Müslüm Sümbül	Yücel Paşmakçı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1594
İNCE ELEĞİM DUVARDA	Abidin Şimşek/Ali Rıza Bozkurt	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	6/8	Buselik/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	277
KALK GİDELİM DELİ GÖNÜL	Muhlis Akarsu	A.Turan Şan	Kaya Güven	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4262
OCAKTA KAHVE PİŞİRİR	Ali Rıza Bozkurt	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	223
SABA MÜLKÜN VERİR BADE	Ali Rıza Bozkurt	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Uşşak/Kerem Ayağı	Kırık Hava	809
SABAHTAN BİZİM PINARA	Ahmet Başer	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	650
ŞU BENİM DİVANE GÖNLÜM	Âşık İlyas Güldibi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	443
TİRENİN PAFTALARI	Mediha Yılmaz/Durdu Keleş	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3842
YOL VER BANA YOL VER EY YÜCE DAĞLAR	Muhlis Akarsu	Soner Özbilen	Muhlis Akarsu	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2671
YÜCE DAĞ BAŞINA KAR YAĞMIŞ GİBİ	Haydar Yiğitler	Ahmet Yamacı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2004
ARPALAR ORAK OLDU	Behlül Selam/T.Selam/ R. Çınar	Uğur Kaya	Uğur Kaya	10/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	4010
GARA TİREN GAY DA GEL	Behlül Selam/T.Selam/R. Çınar	Uğur Kaya	Uğur Kaya	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4017
GAYALAR GÖLGELENDİ	Behlül Selam/T.Selam/R. Çınar	Uğur Kaya	Uğur Kaya	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4011
YOL ÜSTÜNDE KARAKOL	Zeliha Şahin/Mediha Yılmaz	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3849
GİDİYOM GİDEMİYOM	Nazife Bal/Mediha Yılmaz	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3817
AKÇAYIM BOYDAN BOYA	Fatma Yılmaz/Şenay Erden	Yücel Paşmakçı	Orhan Gazi Yılmaz	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1461
AŞAĞIDAN GELEN YARE BAK	Bağdat Şahinkaya/Sedef Yılmaz	Yücel Paşmakçı	Orhan Gazi Yılmaz	18/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	1462
GİDERSEN GÖNDEREYİM	Veli Yılmaz	Yücel Paşmakçı	Orhan Gazi Yılmaz	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1444
KAVAKTA KURU DAL VAR	Fatma Çipil/Sedef Yılmaz	Orhan Gazi Yılmaz	Orhan Gazi Yılmaz	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	882
VARDIM DÜŞTÜM ISIRGANLI KOYAĞA	Bağdat Şahinkaya/Sırma Çaylak	Orhan Gazi Yılmaz	Orhan Gazi Yılmaz	6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	890
DAĞLAR KEVEN KURUSU	Sultan Durgun/Melek Kurt	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3771
GARŞIDADIR EVLERİ (MAVULU)	Meliha Kılıç/Bağdat Şahinkaya	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3770
ZEYNEP BU GÜZELLİK VAR MI SOYUNDA	Âşık Süleyman	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	15/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	331
NAZAR GIL GÖNLÜM ŞEHRİNE	Yusuf Şahin	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı	8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1539

GİDERİM BÖYLESİNE	Muhlis Akarsu	Işık Başel	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Buselik/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	3718
GİDİYORDUM VURDULAR	Güllü Gülal/Hatice Mucuk	Altan Demirel	Orhangazi Yılmaz	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4425
ÇÖKELEĞİ ÇÖKERTTİM	Nergiz Göçer/Fatma Yılmaz	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3772
KEKLİĞİ UÇURDULAR	Nergiz Göçer/Fatma Yılmaz	Altan Demirel	Orhan Gazi Yılmaz	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3662
BEKLERİM SELAMIN SEHER ZAMANI	Muzaffer Şahin	Zafer Gündoğdu	Muzaffer Şahin	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3616
AMAN ECEL AMAN ÜÇ GÜN ARA VER	Hüseyin Aslan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	301
BEN DE HAYDARLI'DAN BELİ GELİRİM	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	6/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	1191
GEL HA GÖNÜL HAVALANMAH	İzzet Savaş	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	21
AĞLAYALIM ATATÜRK'E	Aşık Veysel Şatıroğlu	A.Turan Şan	Plak'tan yazıldı	7/8 8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4387
ALLAH BİRDİR PEYGAMBER HAK	Âşık Veysel Şatıroğlu	Can Etili	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3742
ANLATMAM DERDİMİ DERTSİZ İNSANA	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3061
ARAYI ARAYI BULSAM İZİNİ	Muzaffer Şahin	Altan Demirel/İ. Öztürk	Muzaffer Şahin	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3627
BAHÇELERDE HIYAR	Âşık Veysel Şatıroğlu/(Şarkışla'lı) İbrahim	Erkan Sürmen	Banttan Yazıldı	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2652
BEN GİDERSEM SAZIM SEN KAL DÜNYADA	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3065
BEN MEYLİMİ ÜÇ GÜZELE DÜŞÜRDÜM	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4272
BENİ HOR GÖRME GARDAŞIM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3064
BİR KARARDA DURMAYALIM	İhsan Öztürk	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1943
BİR KÜÇÜK DÜNYAM VAR İÇİMDE	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3063
BİR ULU AĞAÇTAN BİR YAPRAK DÜŞSE	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3062
BOŞ GİTME KÖYÜNE EY BAD-I SABA	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4280
ÇAMLIBEL'E SÜREYDİM YOLUNU	Âşık Ali İzzet Özkan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8 8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	544
ÇİĞDEM DER Kİ BEN ELÂYIM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	297
ÇIĞRIŞIR BÜLBÜLLER GELMİYOR BAĞBAN	Ahmet Ağırbaş	Ramazan Şenses	Ramazan Şenses	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1522
ÇOKTAN BERİ HASİRETİN ÇEKERİM	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4283
DEDİM DİLBER DİDELERİN ISLANMIŞ	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	568
DERDİMİ DÖKERSEM DERİN DEREYE	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3068
DOST DOST DİYE HAYALINA YELDİĞİM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	440
DOST DOST DİYE NİCESİNE SARILDIM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3067
DÜN GECE YAR EŞİĞİNDE	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4273
DÜNYADA TÜKENMEZ	Âşık Veysel	İhsan Öztürk/Ali	TRT Müzik	5/8	Hüseyni/Kerem	Kırık	3066

MURAT VAR İMİŞ	Şatıroğlu	Canlı	Dai. Başk. THM Md.		Ayağı	Hava	
EKİNİ BİÇER OLDUM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1020
ESTİ BAHAR YELİ KARLAR ERİDİ	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.H	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3069
GAM ELİNDEN BENİM ZÜLFÜ SİYAHIM	İhsan Öztürk	Yavuz Top	Yavuz Top	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1605
GEL EY AŞIK BU BİR ESRAR-I HAKTIR	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4271
GEL SENİNLE DANIŞALIM SEVDİĞİM	Durmuş Çetinkaya	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3001
GÜZELLİĞİN ON PAR'ETMEZ	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3070
HACEL OBASINI ENGİN Mİ SANDIN	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Kürdi/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3275
HAVA BULANIYOR GAR MI YAĞACAK	Döne Arı/Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3006
HAVALANMA TELLİ TURNAM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	450
İNCELDİM FİDAN OLDUM	Döne Arı/Aynur Arı	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2744
KARŞIDAN KARŞIYA HERG İDEN KOMŞU	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	856
KAVAKTA KURU DALLAR (MAVİLİM)	Aniş Hark/Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3789
KAYALAR KÖLGELENDİ	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1201
KEKLİK İDİM VURDULAR	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	224
KİMSE BANA YARAN OLMAZ YAR OLMAZ	Âşık Sefil Selimi	İhsan Öztürk	Âşık Sefil Selimi	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4213
KUL OLAYIM KALEM TUTAN ELLERE	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1735
KULAK VER SESİME DİNLE VATANDAŞ	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ahmet Turan Şan	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.	5/8 2/4 4/4 3/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3710
MARAŞ ABALI ÇOBAN	Mehmet Erdoğmuş	Celal Vural	Ali İbicek/Rahmi İbicek	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3894
MECNUN'UM LEYLA'MI GÖRDÜM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	269
NE BEK UZAĞIMIŞ BOZ YERİN YOLU	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	20/8 18/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3273
NE ÖTERSİN DERTLİ DERTLİ	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8 8/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	784
OKUDUM MEKTEPTE	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	7/8 9/8 13/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4274
SALINI SALINI GELEN EFENDİM	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4 7/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4282
SEHER VAKTİ SENİN	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	12/8 6/8 7/8	Uşşak/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4269
SEHERDE AĞLAYAN BÜLBÜL	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	826
SEN BİR CEYLAN OLSAN BEN DE BİR AVCI	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2961
ŞU DEREDEN ÇIKTIM OMUZ OMUZA	Döne Arı/Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	2747
ŞU KARŞIKİ KARLI DAĞLAR	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	7/8 4/4 5/8 6/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	449
UZUN İNCE BİR YOLDAYIM	Âşık Veysel Şatıroğlu	Ali Canlı	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2973
YAPRAK GAZANIN ALTI SÖKÜLDÜ	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	6/4 4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1192

YİĞİTLER SİLKİNİP ATA BİNİNCE	Âşık Veysel Şatıroğlu	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	205
YÖRÜ BİRE ÇİÇEKDAĞI	Âşık Ali İzzet Özkan	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1
YUMURTANIN SARISI	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1194
YÜCE DAĞ BAŞINDA TURNA TELEĞİ	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	18/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1195
YÜRÜ YALAN DÜNYA SENDEN USANDIM	İhsan Öztürk	Erkan Sürmen	İhsan Öztürk	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2751
AMAN NAZELİM NAZELİM	Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3788
AŞAĞIDAN ACI POYRAZ ACILAR	Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	3/4	Hicaz+ Hüseyni/Garip+ Kerem Ayağı	Kırık Hava	2739
ÜĞRÜNÜ ÜĞRÜNÜ GELİR DEREDEN (BEDİR)	Medine Köseoğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	6/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	2742
KAŞLARIN DEDİ BENİ	Hüseyin Aslan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	250
GİTTİ GELİRİM DEYİ (ALLIM GUGUK DURNALAR)	Yöre Ekibi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	394
ASIRLAR ELİNDE BİR TESBİH GİBİ	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4270
BAHAR GELİR GUDURURSUN(KIZILIRMAK)	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4277
ÇIRPINIP İÇİNDE DÖNDÜĞÜM DENİZ	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4275
GEÇTİ BAHAR GELDİ YAZIN	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4278
GONCA GÜLÜN KOKUSUNA MEFTUNUM	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4279
İZİ KAYIP KENDİ GİZLİ BİR YARE	Veysel Şatıroğlu	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4268
EMİNE'M DAĞDAN KAR GETİR	Cihani Kılıç/Necati Kılıç	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	999
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN	Mehmet Ali şimşek	Hüsnü Aydoğdu	Hüsnü Aydoğdu	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2673
SUYA GİDEN BACILAR	Osman Çağlayan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1234
AKLIM FİKRİM ZAY EYLEDİ YAR BENİM	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2893
ÇIKTIM YÜCESİNE SEYRAN EYLEDİM	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2894
EZRAİL SERİME ÇÖKTÜĞÜ ZAMAN	Yüksel Yıldız	Can Etili	İhsan Öztürk	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3181
GEL SENİNLE BİR KARARDA DURALIM	Yüksel Yıldız	Ahmet Turan Şan	Muzaffer Erdem	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	4055
GÜL MENEKŞE SENDEN ALMIŞ KOKUYU	Yüksel Yıldız	Can Etili	Can Etili	10/8 12/8 7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3188
MELÜLLENME DELİ GÖNÜL	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2895
MERHAMET KIL KAŞI KEMAN	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2746
NİÇİN AĞLAMAYIM NİÇİN GÜLMEYİM	Kamber Yıldırım	Süleyman Yıldız	Süleyman Yıldız	11/4 12/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2124
SÖZÜN BİLMEZ BAZI CAHİL ELİNDEN	Yüksel Yıldız	İhsan Öztürk	İhsan Öztürk	3/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3276
SULTAN SUYU GİBİ ÇAĞLAYIP AKMA	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	4/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2749
ÜÇ BEŞ AŞIK BİR ARAYA GELMİŞLER	Yüksel Yıldız	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen	4/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2750
YAZ BAHAR AYLARI GELİP GEÇENDE	Yüksel Yıldız	Süleyman Yıldız	Süleyman Yıldız	5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2136
ZULMET DERYASINDA KAPILDIM SELE	Yüksel Yıldız	Süleyman Yıldız	Süleyman Yıldız	10/8	Karciğar/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2123
BAHÇENİN GEDİĞİNDEN	Fikriye Meşhur	Arif Meşhur	Arif Meşhur	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	661
ÇAKTILAR ÇAKMAK TAŞINI	Fikriye Doğuyurt	Arif Meşhur	Arif Meşhur	9/8	Hüseyni/Kerem	Kırık	709

					Ayağı	Hava	
ÇALI KOYDUM OCAĞA	Fikriye Meşhur	Arif Meşhur	Arif Meşhur	4/4	Segah/Misket Ayağı	Kırık Hava	874
KARA KOYUN AK KOYUN	Fikriye Doğuyurt	Arif Meşhur	Arif Meşhur	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	659
KERPİÇ DUVAR YAN UÇTU	Fikriye Meşhur	Arif Meşhur	Arif Meşhur	2/4	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	881
KOÇLARI VURDUM DEREYE	Fikriye Meşhur	Arif Meşhur	Arif Meşhur	12/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	660
OY DERELER DERELER	Fikriye Meşhur	Arif Meşhur	Arif Meşhur	12/8	Çargah/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	883
BAĞLANDI YOLLARIM GALDIM ÇARESİZ	Ali Sultan	Nida Tüfekçi	Nida Tüfekçi	19/8 13/8 10/8 14/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1920
BİN CEFALAR ETSEN ALMAM ÜSTÜME	Ali Sultan	Mehmet Özbek	TRT İstanbul Rad.THM Md.	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1442
EY ŞAHİN BAKIŞLIM BÜLBÜL AVAZLIM	Ali Aksoy	Mehmet Özbek	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1936
GELİNE BAK GELİNE	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	215
HELKELER GOLUNDA SUYA GİDİYOR	Ali Sultan	Ömer Şan	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1479
KALEDEN İNDİM İNİŞ	Bekir Erbaş	Durmuş Yazıcıoğlu	Durmuş Yazıcıoğlu	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1057
TAZE KARLAR YAĞMIŞ KARIN ÜSTÜNE	Ali Sultan	Ömer Şan	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1676
YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR KUŞ UÇURDUM	Ali Sultan	Nida Tüfekçi	TRT İstanbul Rad.THM Md.	9/8 5/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1452
AŞAĞIDAN BİR YEL ESTİ	Mehmet Çınar	Yücel Paşmakçı	Mehmet Çınar	9/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2398
AĞILIN ALTI KENGER	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4 2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	774
AŞAĞIDAN GELİR ELİ DEVELİ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	7/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	303
BÜLBÜL BAĞA GİRİP YAPMIŞ YUVAYI	Mahir Türkistan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	378
ÇAYA İNDİM TAŞI YOK	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	547
DAĞLAR SİZ NE DAĞLARSIZ	Mahir Türkistan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	247
EZİM EZİM EZİLİYOR YÜREĞİM	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	512
GÖRDÜM Kİ GÜLŞENDE EDERSİN NİDA	Halil Söyler	Burhan Taraz	Rıfat Kaya	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3740
KALEDEN İNİŞ M'OLUR	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1633
KAŞLARIN KARASINA	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	1719
MAKİNENİN KOLUYUM	Nurşen Sarıca	Metin Eryürek	Metin Eryürek	4/4 6/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2549
ÖRDEK ÇALKANIR GÖLLERDE	Hüsnü Akyol	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	15/4	Mahur/Müstezat Ayağı	Kırık Hava	779
SABAH GÜNEŞİ DOĞMUŞ	Âşık Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	12/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	396
SÖĞÜT YAPRAĞI YERDE	Halil Söyler	Burhan Taraz	Rıfat Kaya	10/8	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	3724
TEVEKTE ÜZÜM KARA	Halil Söyler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	314
YEŞİL ÖRDEK GİBİ DALDIM GÖLLERE	Sabahattin Alpaslan	Osman Özdenkçi	Osman Özdenkçi	4/4	Hüseyni/Kerem Ayağı	Kırık Hava	2363
EVLERİNİN ÖNÜ ÜZÜM ASMASI (MOLLA)	Sırrı Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen	2/4	Hicaz/Garip Ayağı	Kırık Hava	2286

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu çalışmada araştırmasını yaptığımız TRT repertuarına kayıtlı olan 312 adet Sivas yöresine ait kırık hava türünde türkü bulunmaktadır. Bu türkülerin 15 ayrı makamı içerdiği ve bu makamlar içerisinden birden fazla makamı barındıran eserler'de görülmüştür. Bu 15 makamdan ve birden fazla makamı barındıran eserlerden birer örnek türkü seçilerek incelemesi (usul, karar sesi, konusu, en pes ve tiz sesleri, bitiş sesleri, ses genişliği) yapılmıştır.

15 ayrı makamdan oluşan bu türkülerde Sivas türkülerinin çoğunlukla Hüseyni makamından ve Kerem ayağından oluştuğu, yörede Hüseyni tesirinin yoğun olduğu söylenebilir. Zavil, Mahur, Nişabur, Bayatı Şiraz gibi çoğu yörede kullanılmayan "*ender*" diye tabir edebileceğimiz makam yapılarının Sivas yöresinde kullanıldığını gözlemlemekteyiz. Sivas yöresinde görülen yoğun kültürel etkileşim bu bağlamda makamlarda da kendini göstermektedir.

Usul bağlamında ise yörede basit usuller dışında 8 birimli ölçü kalıplarının yaygın olarak kullandığı ileri sürülebilir. 34 türküde tespit ettiğimiz eser içerisinde ortaya çıkan ölçü değişimleri, yörede icra edilen türkülerin diğerlerine nazaran müzikalite bağlamında önemlilik arz ettiği sonucuna ulaşabiliriz. Başlangıcında usulsüz olarak başlamasına rağmen sonradan usullü hale gelen türküler repertuarda vardır. Bu incelemeler sonucunda bulgularımızla birlikte çıkan sonuçları maddeler haline getirecek olursak;

- Sivas yöresi çok farklı medeniyet ve kültüre ev sahipliği yapmış ve bugünkü konumuna harmanlanarak gelmiştir.
- Bu kültürel çeşitliliğin sonucu olarak yörede, müziğin içinde barındırdığı makam ve usul gibi yapılarda da farklılıkların olduğu görülmektedir.
- İncelenen 312 Türküde 15 farklı makam kullanılmıştır.

- Basit Makam, Mürekkep (Birleşik) Makam ve Şed Makam olmak üzere üç makam türünün de kullanıldığı görülmüştür.
- Birden fazla makamı barındıran eserlerde bulunmaktadır.(Buselik+Hicaz, Hicaz+Hüseyni)
- En çok kullanılan makam Hüseyni'dir.
- Hüseyni makamını sırasıyla Çargah ve Hicaz makamları takip etmektedir.
- İncelenen Sivas türkülerinde 17 farklı usul kullanılmıştır.
- Birden fazla usullerin kullanıldığı türkü sayısı 34' tür.
- Kullanılan tüm usuller içerisinde en fazla kullanılan usul basit usul olarak tanımladığımız 4/4 lük usuldür.
- İncelenen 18 eserde ses genişliklerine göre türkülerin 2 adedi 4ses,4 adedi 5 ses,3 adedi 6 ses,1 adedi 7 ses, 4 adedi 8 ses, 2 adedi 9 ses, 1 adedi 10 ses genişliğinde olduğu tespit edilmiştir.
- İncelenen 17 eserde karar perdelerine göre 10 adet "la" 3 adet "si" 2 adet "sol" 2 adet "do" perdelerinde karar ettiği görülmüştür.
- Türk Halk Müziğinde türkülerin taşıdığı ses özelliklerini tam olarak gösterip yansıtması açısından ayak isimleriyle adlandırmanın yetersiz olduğu söylenebilir.

Öneriler

- Repertuvara girmemiş ve henüz derlenmemiş türkülerin varlığı düşünüldüğünde bu türkülerin yöre yöre makam ve usullerine göre derlenip notaya alınması bu eşsiz ve zengin kültürün bir nebze daha zenginleşmesine ve artmasına katkı sağlayacak, aynı zamanda da Türk Halk Müziği hazinesinin güçlenmesinde etkili olacaktır. Bu bakımdan ülkemizdeki tüm yörelere ait türkülerin hak ettiği üne ve müzikal değerlerine kavuşturulması bakımından bunların usul ve makam bakımından irdelenmesi ve tasnif edilmesi yerinde olacaktır.
- Halk kültürünün en önemli somut delili olan türkülerimiz, doğduğu veya yakıldığı yörelere özgü motifleri, yaşam tarzlarını hayat felsefelerini duyuş biçimlerini ve yaşanmışlıkları dile getirmesi açısından büyük önem arz

etmektedir. Bu müzikal değerlerin geleneksek yapısının korunması, yaşatılması, topluma tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için çeşitli konferanslar, bilgi şölenleri bazı eğitsel faaliyetler ve alanla ilgili tanıtıcı ve farkındalık yaratacak seminerlerin yararlı olacağı düşünülmektedir.

- Geleneksel Türk Halk Müziği dersleri verilen eğitim kurumlarımızın ders müfredatlarını ortak bir anlayışla işlemesinin genel bir dil ve terminoloji kullanılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

AKDOĞU, Onur, *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler*, İzmir E.Ü. Basımevi 1996.

ARSLAN, Serdal, *Siirt İli Pervari İlçesinden Derlenen Müzik Pratikleri (Erbane Geleneği)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

ATMACA, Nuriye, *Sivasta'ki Kadın Derneklerinin Kadın Problemine Yaklaşımında Dinin Yeri (Sivas İli Örneği)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.

BEHAR, Cem, *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz*, Yapı Kredi Yayınaları, İstanbul, 2006.

TRT Türk Halk Müziği Repertuarı.

BUDAK, O. Atilla, Türk Müziğinin Kökeni Gelişimi, Ankara, Phoenix Yayınevi, 2000.

BÜYÜKYILDIZ, H. Zeki, *Türk Halk Müziği Ulusal Türk Müzi*ği, İstanbul, Papatya Bilim, 2009.

GÖKBEL, Ahmet, *İnanç Tarihi Açısından Sivas*, İstanbul, Kitabevi yayınları, 2004.

GÜRAY, Cenk, Bin *Yılın Mirası Makamı Var Eden Döngü: Edvar Geleneği*, İstanbul, Pan Yayınevi, 2011.

HACIBEYOV, Üzeyir, Azerbaycan Halk Musikisinin Esasları, Yazıçı Yayıncılık, Bakü, 1985.

HÜSEYNOVA, Lale, Anadolu Türküleri ile Azerbaycan Halk Mahnılarının Benzer Özellikleri ve bu Türkülerin Keman Eğitimi ve Yorumculuğunda Yer Alması, Kültürümüzde Türkü Sempozyumu Bildirileri, Sivas, 1000 Temel Eser, no 21, 3. Cilt, 2013.

HÜSEYNOVA, Lale, İslam Dünyasının Büyük Müzik Bilgini Meragi, III. İnternational Turkic Arts, History and Folklore Congress, İndia, Delhi, 2015.

KAPLAN, Ayten, *Kültürel Müzikoloji*, İstanbul, Bağlam Yayıncılık, 2005.

KAPTAN Zekeriya, *Sivas Türküleri Üzerine İstatistiksel Bir Analiz Çalışması*, Kültürümüzde Türkü Sempozyumu Bildirileri, 22-25 Ekim 2011.

ÖZER, Yetkin, *Bilim Perspektifinde Müzik*, İzmir, 9 Eylül Yayınları, 1997.

ÖZTUNA, Yılmaz, *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990.

SARISÖZEN, Muzaffer, *Türk Halk Musikisi Usulleri*, Ankara, Resimli Posta Matbaası, 1962.

SATIR, Can, Ömer, *Türk Halk Müziği Ders Notları*, (https://docplayer.biz.tr/1270744-Turk-halk-muzigi-yrd-doc-dr-omer-can-satir-hitit-universitesi-ogretim-uyesi.html) Erişim Tarihi: 06.11.2017, Saat: 17:00).

TANRIKORUR, Cinuçen, (1998) *Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler*. İstanbul: Ötüken Yayınevi.

TIRAŞÇI, Mehmet, Safiyyüddin Urmevî'nin Temel Aldığı Ana dizi Hakkında Farklı Bir Değerlendirme, Uluslararası Cumhuriyet Sanat Günleri, Sivas, 2017.

TURA, Yalçın, *Türk Musiki Mes'eleleri*, İstanbul, Pan Yayıncılık, 1988.

TURABİ, Ahmet Hakkı, *Musiki İbn-i Sina*, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, 2009.

TURHAN, Salih Selahattin Adıgüzel, Tokat Türküleri ve Oyun Havaları, Ankara, 2008.

WİLLİAMS, Raymond, *Anahtar Sözcükler*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2015.

KUTLUĞ, Fırat, Y., *Türk Musikisinde Makamlar*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul: 2000.

SALGAR, M.FATİH *Türk Müziğinde Makamlar, Usuller Ve Seyir Örnekleri* Ötüken yayınları İstanbul-Ocak 2017

ÇAKAR Ş. Şeref *Türk Müziği Teorisi ve Makamlar,* Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar, Ankara-2004

SUN, M *Türk Müziği Makam Dizileri Piyano İçin*, Önder matbaası Ankara:1998.

ÖZBEK, M. *Türk Halk Müziği El Kitabı I, Terimler Sözlüğü,* Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları Ankara: 1998

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	: Kamil KARAOĞLU
Uyruğu	: T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri	: Sivas/ 10.05.1989
e-posta	: kamilkaraoglu89@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı	2013

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2015	Milli Eğitim Bakanlığı	Öğretmen

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı KPDS ( ) ÜDS ( ) TOEFL ( ) EILTS ( )